



Interviu cu Cristian Bădiliță, istoric, poet, teolog, eseist

Trăim într-o lume în care Dumnezeu e pus pe același raft cu o mașină nouă



Toată această teologie implicată a lui Eliade te contaminează și te pune pe șine. | PAGINILE 8-9

www.opiniastudenteasca.ro



/opiniaveche

telefon: (0746) 230 032

e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro



● Anul XLII ● 16 - 22 decembrie 2013 ● IAȘI ● Nr. 472 ● GRATUIT ● 5000 de exemplare ● apare luna

Sateliții ne confirmă an de an. Moș Crăciun există!

Comandamentul de apărare aerospațială și cei de la Google urmăresc, an de an, sania plină cu cadouri.

Dragă editorule, am 8 ani. Prietenii îmi spun că nu există Moș Crăciun. Tata spune că dacă îl văd în The Sun, înseamnă că există. Te rog, spune-mi adevărul. Există Moș Crăciun? Virginia i-a pus, în 1897, pe editorii ziarului The New York Sun în fața celei mai grele întrebări la care au trebuit să răspundă vreodată. Însă răspunsul lor a devenit, astăzi, cel mai republicat text în limba engleză. Francis Church a scris un editorial în care vorbește despre nemurirea unei lumi imaginare, pe care am ajuns să o desconsiderăm, dar din care ne hrănim, adulți sau copii, de fiecare dată când ne apucă deznădejdea. Church spunea clar, acum un secol, că Moș Crăciun există. Așa cum există speranța și bucuria. Generozitatea și devotamentul. Bucuria și frumusețea. Dar abia Google și

NORAD (Comandamentul Nord-American de Apărare Aerospațială) ne arată că Moș Crăciun există cu adevărat. Nu e doar o metaforă care vorbește despre copilul din noi, ci e un bătrîn în carne și oase cu barbă albă pentru care timpul curge altfel și care bucură, o dată pe an, sute de milioane de copii de pe tot globul. Și pe care putem să-l urmărim, pe Internet, cum dă check-in din dreptul fiecărui șemineu de copil cuminte. | [detalii în PAGINA 4](#)

PASTILA DE DUPĂ

Luna dorințelor cu iz de sărbătoare

● ne păcălim la sfîrșitul fiecărui an că o să devenim niște mai buni și că o să adoptăm dacă e nevoie chiar și un maidanez de pe stradă. Totul în ideea că poate-poate ne vom trezi sub brad cu exact ce ne-am dorit | [PAGINA 6](#)

1001 CHIPURI

Oamenii care ne aduc inima Crăciunului

● avem nevoie în apropierea lui decembrie de acele persoane care ar prefera să moară decît să vadă că tradițiile și datinile românești din moși-strămoși sînt uitate. | [PAGINA 7](#)

RETROSPECTIVĂ

Cu ce a rămas România din 2013

● anul 2013 a început agitat și se termină cu un simț de identitate națională mai accentuat, dar fără nici o direcție. | [PAGINA 13](#)



Rudolph arată din spațiu ca o rachetă termonucleară.

HONORIS FĂRĂ CAUSA

Inginerii și economiștii, singurii verificați cu softuri antiplagiat



● Medicina folosește site-uri, iar la Agronomie au existat tentative de a implementa astfel de programe, dar s-a renunțat la idee. | [PAGINA 5](#)

POVEȘTI FĂRĂ TIMBRU



Microbii care au ros Institutul Cantacuzino pînă la os

Peste laboratoarele în care s-a produs Polidinu, vaccinul anti-holerice și cel anti-tetanic s-a pus lacătul definitiv. Bani, Uniunea Europeană și interesele meschine au dus filiala din Iași la eșafod. | [PAGINILE 10-11](#)

EDITORIAL

2013, întors pe dos

Nu ne mai este îngăduit să uităm nimic. De fapt uităm totul, iar apoi, forțat, ne reamintim totul, grămadă. Taman la sfîrșit ne calcă tăvălugul. Finalurile ar trebui să ne umple și, apoi, brusc, să ne golească de tot ce s-a consumat pe parcursul unui an. Cu toate mecanismele Web 2.0, memoria ne este forțată să facem retrospectiva. Ce-a fost prea mult, ce-a fost prea puțin, ce n-a fost să fie. Pe Facebook vedem că tot anul nostru se reduce la o mîna de de poze la care am primit like-uri. Dacă deschidem diafragma și căutăm mai adînc pe Google, ne găsim într-un context care s-a cutremurat din toate încheieturile: justiție, politică, educație, societate. MCV, Năstase, Legea Educației, proteste sînt cuvintele cheie. În jurul lor ne-am croit o existență haotică, cînd deznădăjduită, cînd implicată, mereu în gardă. Mereu așteptînd ce o să se aleagă de viitorul nostru și de speranțele de oameni care încă se uită în sus la lume. Ne-a încurajat forța vocilor – am văzut că nu sîntem nici proști, nici morți ca națiune. Putem să ne punem între politicieni, interese comerciale și ceea ce trebuie apărut și, să facem o diferență. Am salvat Roșia Montană, deși nu putem stîrpi corupția. Nu mai putem avea încredere în media tradițională, am văzut Antene strivindu-ne logica elementară și OTV-ul închis în îmbrățișarea concupiscentă cu politicul strigător la cer de intruziv. Însă am văzut voci online, independente, ridicîndu-se. Am învățat să indentificăm insulele și să ne căutăm pe ele refugiul și curăția unei perspective. Am aflat că putem să îndurăm mai mult, că trebuie să devenim mai puternici și să luptăm.

Vreau să cred că în 2013 am învățat să fim patrioți. Măcar cîțiva dintre noi. Să luptăm pentru cauze, chiar și virtuale. Să ne polarizăm, să ne confruntăm. Mai presus de scandal. Ne zbatem, ne-am descoperit identitatea



Laura PĂULEȚ
director

laura.paulet@gmail.com

națională. E un semn de ieșire timidă din revolta deznădăjduită. Prin reprezentanți, ce-i drept, dar nu dăm înapoi. Asta nu înseamnă că e bine, ci că e rău. Poate mai rău ca niciodată. Însă e un semn de sănătate. E tîrziu, dar pînă la alegerile prezidențiale mai avem vreme să punem presiune pe sistemul politic. Măcar de dragul de a auzi cum scrișnesc oasele impostorilor.

Cît privește educația și aici e loc de ieșit în față. Ceva trebuie să se schimbe, dacă nu vrem să ne furăm singuri căciula la infinit. Cred că am început să pricepem că nu mai merge dusul mîței la apă. Că ne pierdem vremea în universități, dacă în continuare mîncăm din standarde și din calitate. Nu putem să facem totul mai ușor, mai derizoriu, mai inutil decît este. Educația de schimbă și ea fundamental – profesorii nu mai sînt acei a-tot-cunoscători, nici elevii sau studenții acei naivi care pot fi dresați pe drumul vieții. Drepturile își cer cuvînt, obligațiile, vama.

Toți știm ce vrem și știm ce n-am reușit în 2013. Mai trebuie să și aflăm de ce și să vrem să facem ceva în sensul acesta. Iar la problema asta nu o să ne răspundă nici o statistică. ■



Vlad Odobescu (dreapta) este unul dintre cei zece jurnaliști care au primit burse.

Senior editor la Opinia studentească, câștigător al unei competiții balcanice

Reportajul „Împăratul din Năvodari” a fost premiat.

de Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Jurnalistul Vlad Odobescu, senior editor al revistei „Opinia studentească”, a câștigat locul I în cadrul programului Balkan Fellowship for Journalistic Excellence. Acesta se numără printre cei zece jurnaliști din zona balcanică selecțată anual pentru a primi o bursă de 2000 de euro și a participa la un program de mentorat pentru un proiect propriu de cercetare. Dintr-aceștia, doar trei sînt premiați pentru materialele lor.

„A fost o surpriză imensă, pentru că am avut nouă colegi de bursă extraordinari din zona Balcanilor. Ei lucraseră pe subiecte mai mari și o făcuseră foarte bine. Reportajul meu studia o lume minusculă, cea a Năvodariului, oraș în care oamenii au ieșit în stradă toamna trecută pentru a-și susține primarul arestat sub o acuzație de corupție. E un subiect mai degrabă mic”, a explicat jurnalistul.

Acesta a fost premiat pentru reportajul „Împăratul din Năvodari”, a cărui documentare a durat șase luni. „E un privilegiu pe care nu l-am mai avut niciodată. Am fost de trei ori la Năvodari. Am asistat la meciurile echipei locale Săgeata, am trecut prin birourile Primăriei, prin săli de tribunal, prin parcuri, acasă la primar. Am stat de vorbă cu profesori, preoți și cu oameni de pe stradă pentru a înțelege ce se întâmplă acolo, cum ajung oamenii să-l susțină pe cel acuzat că a furat din banii lor. După aceea au fost interviuri la București, cu procurori, sociologi și experți anticorupție, vizite de documentare la Bruxelles, Strasbourg și Zagreb”, a adăugat Vlad Odobescu.

Tema competiției din acest an a fost integritatea, iar câștigătorii au fost anunțați pe 13 decembrie, la o ceremonie de premiere care a avut loc în Zagreb, Croația. Locul

al II-lea a fost obținut de Dino Jahic, un reporter din Bosnia și Herțegovina, iar pe locul trei s-a clasat jurnalista Elena Stancu. Preselecțiile au început în ianuarie, iar în luna martie au fost anunțați candidații aleși. „Prima variantă a articolului, ce trebuie trimisă pînă la jumătatea lui august, trebuie să aibă în jur de 2.500 de cuvinte, ceea ce e chinuitor cînd ai zeci de interviuri și cîteva kilograme de documente. După ce varianta editată e gata, e propusă unor publicații mari din Vest, precum și în presa din regiune”, a menționat jurnalistul. Într-o ultimă fază, un juriu alcătuit din șase reprezentanți ai presei internaționale desemnează câștigătorii.

Programul a fost înființat în 2007, de către Balkan Investigative Reporting Network, în colaborare cu Erste Foundation și Robert Bosch Stiftung. ■

AM AUZIT CĂ...

Tradiții românești

Săptămîna trecută un bătrînel a uitat să mai lase căruciorul de cumpărături la magazinul Billa de lîngă gară și a pornit în pași vioi spre casă, împingînd atelajul încărcat cu tot felul de produse. Nu ar fi o problemă dacă la următoarele cumpărături l-ar aduce și înapoi, însă ne îndoim de acest lucru. Tradiția românească ne spune doar că ce-am furat, al meu să fie.

O, lași ornat

Pe lîngă faptul că tot Iașul a fost împoponat cu decorațiuni în toate coridoarele și de toate formele și modelele, acestea au fost montate și prost. Pe Copou au început deja să cadă, ba pe trotuare, ba să rămînă spînzurate deasupra bordurilor. Bine că nu bate foarte tare vîntul, că la orice viscol mai puternic instalațiile ar ajunge în comunele învecinate.

Cadou la mîna a doua

Autobuzele cumpărate la mîna a doua din Olanda au început să își arate adevărata valoare. Nu facem nazuri, însă am vrea ca măcar toate ușile să le funcționeze și să nu ne învîrtim ca niște curci chioare atunci cînd încercăm să coborîm. Sau măcar biletele să se mai ieftinească. Încă un pic și-i mai rentabilă călătoria cu taxiul.

Roboții, viitorii pacienți ai studenților stomatologi



Practica pe manechinele asistate pe calculator va fi obligatorie.

de Iulia CIUHU | cristina.ciuhu@yahoo.com

Studentii și cadrele didactice de la Facultatea de Medicină Dentară a Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” (UMF) din Iași vor putea urma un curs de pregătire pentru urgențele medico-dentare pe manechine asistate pe calculator. Proiectul este în premieră națională și este adresat atît studenților stomatologi din țară, cît și celor din străinătate, care vor putea consulta cursurile de pe platforma online a universității.

„Acest curs oferă posibilitatea de a exersa manoperele din situații de urgență pe manechine conectate la tehnologie de ultimă generație. După ce Colegiul Medicilor Stomatologi va aproba cursul, acesta va deveni obligatoriu, iar toată lumea va avea acces la el. Dacă pînă acum pregătirea era mai mult teoretică, acum introdu-

cem în formare și latura practică, care este absolut necesară în formarea studenților și a viitorilor stomatologi”, a precizat prof. univ. dr. Norina Forna, decanul Facultății de Medicină Dentară de la UMF, managerul proiectului „Centrul de Formare Specialiști și Resurse în Reabilitare Orală”.

Proiectul introduce în România navigarea 3D și a sistemului de telemedicină prin care se pot viziona intervențiile. Acesta este un sistem unic în învățămîntul dentar românesc și al treilea la nivel național.

Sistemul RoboDent a costat aproximativ 70.000 de euro și a fost achiziționat prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane „Centru de Formare Specialiști și Resurse în Reabilitare Orală”. ■



Stagiile de pregătire au loc în Suedia.

Un nou program Erasmus pentru asistenții medicali

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com

Studentii în ani terminali la Specializarea Asistență Generală Medicală a Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași (UMF) vor putea participa, începînd cu anul viitor, la o nouă ediție a programului Erasmus „Best Practice in End-of-Life-Care. A Challenge for Young European Nurses to implement best practices in End-of-Life-Care in Terminally Ill Oncology Patients” (n.r. Abilități practice în asistență medicală. O provocare pentru tinerii asistenți europeni în implementarea celor mai bune practici în îngrijirea pacienților în stadii terminale ale afecțiunilor oncologice). Tinerii vor participa, între 30 martie și 13 aprilie, la stagii de pregătire în Orebro, Suedia, alături de echipe din cinci țări partenere, precum Belgia, Suedia, Olanda, Italia, Norvegia.

Programul a fost inițiat de asist. univ. dr. Vlad Poroch, asist. univ. dr. Sabina Antoniu și conf. univ. dr. Ileana Antohe de la UMF, în colaborare cu Colegiul Universitar „Karel de Grote” din Antwerpen, Belgia. „Cadrele didactice efectuează o dată sau de două ori pe an vizite pregătitoare pentru studenții participanți. Deplasările sînt pentru a ajuta studenții în anii al III-lea și al IV-lea de la specialitatea asistență medicală generală în formarea lor ca viitori specialiști”, a declarat Mihaela Văcăriu Sirota, secretar responsabil cu relații internaționale și programe comunitare la UMF. Tinerilor le va fi asigurată cazarea, masa și 75% din transport, restul de 25% fiind nevoiți să-l plătească ei. În decursul a 60 de zile de la încheierea deplasărilor, cheltuielile acoperite de studenți pentru transport vor fi decontate de universitate.

Prima ediție a acestui program a avut loc anul acesta, în perioada 8 - 21 aprilie, în Antwerpen, Belgia, unde zece studenți și două cadre didactice ale UMF au participat la stagiile de pregătire. ■

SF-ul îl aduce pe Cristian Tudor Popescu la Iași

Jurnalistul Cristian Tudor Popescu a participat sîmbătă, 14 decembrie, la dezvelirea unei plăci comemorative, dedicată scriitorului de science-fiction Dan Merișca. Ceremonia a avut loc la Casa de Cultură a Studenților (CCS) din Iași. La manifestare au participat și Adrian Căliman, directorul CCS și Lucian Merișca, fratele lui Dan Merișca. Cei doi din urmă au înființat în 1979, în cadrul CCS, Cenaculul SF „Quasar”, prin care susțineau formele de exprimare artistică și științifică. Printre membrii cenacului se numără Cristian Tudor Popescu, o parte din actorii grupului „Divertis” sau eseistul Sorin Antohi. Dezvelirea plă-

cii comemorative amplasată la CCS a făcut parte dintr-o serie de manifestări din cadrul Convenției Naționale de Science Fiction, organizate între 13-15 decembrie. (C.D.)

Moroșanu, profesor de gestionare a furiei

Boxeur-ul Cătălin Moroșanu le-a vorbit studenților de la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași despre managementul furiei.

La întîlnirea care a avut loc marți, 10 decembrie de la ora 18.00 în sala D206, din corpul D al UAIC, sportivul le-a

povestit tinerilor prezenți despre experiența sa ca sportiv, despre efectele pozitive și negative ale furiei în cazul sporturilor de contact, dar și despre mentalitatea unui campion și relațiile acestuia cu adversarii, cu familia și prietenii. „Imaginația este foarte importantă pentru un luptător. 70% din meci îl câștigă în minte, iar 30% este muncă și talent. Furia este și ea importantă, dar mereu trebuie ținută sub control. În ring aceasta mă ajută să-mi domin adversarul, dar dacă este prea multă nu mai gîndesc următoarea lovitură, nu mai analizez lupta. Iar în viața de zi cu zi este bine să nu răspunzi provocărilor. Îți vezi de pătrățica ta și atît”, a explicat Cătălin Moroșanu. Evenimentul a fost organizat de Asociația E-team Psychology de la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației. (A.M.)



Pentru primirea burselor se pot înscrie atât liceenii din clasa a XII-a, cât și studenții din toate ciclurile de învățământ superior.

A început cursa pentru bursele de studiu și cercetare în străinătate

Primul termen limită de depunere a dosarelor este 15 ianuarie și se aplică pentru universitățile din Bulgaria, Serbia, India și Cehia.

de **Iulian BÎRZOI** | iulian.birzoi@gmail.com

Elevii de clasa a XII-a, studenții și doctoranzii se pot înscrie în competiția pentru bursele de studiu sau cercetare în străinătate, anunțate de Ministerul Educației Naționale prin Agenția de Credite și Burse de Studii (A.C.B.S.). Bursele sunt oferite de statele cu care sunt încheiate acorduri de colaborare bilaterală sau unilaterală pentru anul universitar 2014 - 2015.

Candidații pot alege din 12 țări în care să studieze, printre care Bulgaria, Serbia, India, Croația, China, Rusia sau Turmekistan. Bursele se împart în mai multe categorii printre care stagii de studii universitare sau de cercetare cu o durată între 3 - 10 luni, stagii complete sau cursuri de vară.

„Cuantumul burselor oferite de partea română variază între 50

și 200 USD pe lună. Partea română asigură și transportul internațional din București până la locul de stațiu și retur, o singură dată pe an universitar. Cât despre bursele ofe-

dă un formular de înscriere, un curriculum vitae, o scrisoare de recomandare semnată de doi profesori universitari din domeniul în care este solicitată bursa și un atestat de cunoaștere a unei limbi străine de circulație internațională. Toți parti-

nere a dosarelor este 15 ianuarie și se aplică pentru universitățile din Bulgaria, Serbia, India și Cehia.

Urmează verificarea dosarelor depuse de participanți, interviuarea acestora și selecția realizată de către Consiliul A.C.B.S., care se face în baza unor bareme ce pot fi citite pe site-ul www.roburse.ro, pentru fiecare universitate în parte. „Dosarele candidaților nominalizați de Consiliu sunt înaintate părții ofertante, care va decide acordarea bursei sau respingerea candidatului. Decizia finală aparține părții externe”, a adăugat Ecaterina Bodeanu.

Documentele de colaborare bilaterală sunt încheiate între Guvernul României și guvernele altor state sau între Ministerul Educației Naționale (MEN) din România și Ministerul Educației sau Ministerul de Externe din altă țară. ■

Candidații pot alege din 12 țări în care să studieze, printre care Bulgaria, India, China, Rusia, Serbia sau Turmekistan.

rite de partea externă, acestea asigură școlarizarea gratuită, de obicei cazarea și masa sau o anumită sumă, iar uneori asigurarea medică sau transportul intern”, a declarat Ecaterina Bodeanu, consilier A.C.B.S.

Într-o primă fază, candidații trebuie să își depună dosarul la A.C.B.S. Acesta trebuie să cuprin-

cipantii trebuie să îndeplinească anumite condiții pentru a fi aleși, menționate în regulamentul concursului. Spre exemplu, studenții trebuie să fie la cursuri de zi și să provină din instituții de învățământ acreditate din România, însă criteriile variază în funcție de fiecare stat care acordă bursele.

Primul termen limită de depu-



Maestrul Viorel Cosma a afirmat că este foarte apropiat de Iași.

„Artele” i-au acordat muzicologului Viorel Cosma titlul de Doctor Honoris Causa

de **Iulian BÎRZOI** | iulian.birzoi@gmail.com

Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași (UAGE) i-a decernat titlul de Doctor Honoris Causa muzicologului Viorel Cosma. Ceremonia a avut loc luna trecută, pe 9 decembrie, în Sala „Eduard Caudella” a Casei Balș și a început la ora 11.00.

Cuvântul de deschidere l-a avut prof. univ. dr. Atena Elena Simionescu, rectorul UAGE, care a amintit premiile și realizările maestrului. „În anul 2003, cu ocazia împlinirii vârstei de 80 de ani, i s-a acordat meritul cultural în grad de mare ofițer.

Și în același an, a fost distins cu titlul Doctor Honoris Causa al Academiei de Muzică din Chișinău”, a precizat rectorul.

Prof. univ. dr. Laura Vasiliu, decanul Facultății de Muzicologie și Interpretare Muzicală, a menționat că înmînarea acestui titlu este un act de onoare și reverență a universității. De asemenea, decanul a mai amintit și despre educația strictă primită de Viorel Cosma în timpul liceului, precum și de profesorii pe care i-a avut la Conservator.

După ce a primit diploma, ma-

estrul a mulțumit pentru distincție și a afirmat că este legat foarte mult de Iași și de Institutul de Artă de aici. „Nu sunt un om care să se lupte pentru asemenea titluri și spuneam adineauri că în momentul în care am trecut din secolul al XX-lea în secolul al XXI-lea am scris un articol care la trei zile făcuse deja înconjurul Europei, încît mi-a fost semnalat de toți discipolii mei. Era intitulat «Ura! am scăpat nedecorat în secolul XX»” a precizat Viorel Cosma.

La sfîrșitul evenimentului, Corul Național de Cameră Madrigal împreună cu muzicieni ai UAGE au susținut un concert. ■

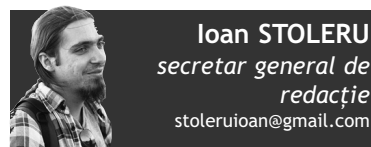
ȘAH-MAT

Fuga, fuga prin porumb

Dacă am trăi într-o societate sănătoasă, de la anu' s-ar studia în școli săptămîna trecută ca exemplu politic de „așa nu”. Lucian Bolcaș, avocatul lui Adrian Năstase, caracterizat de revista germană Der Spiegel drept un „avocat cunoscut ultra-naționalist și fost vicepreședinte al unui partid antisemit”, a fost propus judecător la Curtea Constituțională; legea amnistiei, care ar fi grațiat pușcăriașii cu pedepse mai mici de șapte ani, a fost amînată; parlamentarii și-au crescut singuri imunitatea, nemaifiind considerați funcționari publici, implicit scîpînd de anchetele DNA pentru abuz în serviciu sau conflict de interese; insulta și calomnia au revenit în Codul Penal, îngîrădînd libertatea de exprimare. Probabil pentru a mai calma spiritele, oamenii pregătindu-se de proteste noi cînd au auzit că se va vota și legea minelor – care ar fi pornit proiectul Roșia Montană – peste noapte, aceasta a fost respinsă. Acum o lună ieșeau 15.000 de oameni în stradă. Diversiunea, din păcate, a funcționat. Mulți s-au bucurat și s-au mai liniștit.

Cît de greu e să prinzi ministrul

Din ei, doar 1.000 și-au dat seama de pericolul real și au ieșit și săptămîna asta. 1.000 de oameni au înțeles că chiar dacă legea minelor a fost respinsă, cu „superimunitățile” pe care și le-au acordat politicienii și cu celelalte măsuri menite să le consolideze pozițiile, de mine vor fi posibile sute de Roșii Montane, Pungești și multe alte manevre, combinații, furteșaguri fără ca nimeni să-i poată trage la răspundere. Ceilalți 14.000 sînt degeaba. Pentru că ori



Ioan STOLERU
secretar general de
redacție
stoleruiuan@gmail.com

sînt ipocriți și au ieșit doar de impresie, ori sînt naivi, ca să nu spun proști, și nu înțeleg că problema principală nu era RMGC-ul, ci o clasă politică bolnăvicioasă, capabilă să încheie astfel de acorduri. Partea bună e că acești 1.000 de oameni există. Că sînt în stradă și că arată atît politicienilor, cît și restului lumii, că nu mai tolerează minciuna și manipularea. Partea proastă e că sînt dezamăgitor de puțini. În Kiev au ieșit 100.000 dintr-un sentiment pro-european și anti-comunist în momentul în care președintele a refuzat semnarea acordului de asociere cu Uniunea Europeană.

După ce bula a explodat, partea liberală (dacă mai poate fi numită așa) a USL-ului a început să dea înapoi. Declarații de genul „e apăsător cînd votezi și nu știi ce” sau „eu votez așa cum au hotărît colegii din comisia juridică” te înspăimîntă cînd îți reafirmă cît de sinistru e procesul politic la noi. „Cred că nu sînt singurul care a votat eronat”, spune deputatul de Iași Costel Alexe. Din păcate, treaba asta se potrivește și la electorat. Cei mai mulți oameni chiar nu știu ce votează. Și tare mă tem că nici la anu' nu vor ști. ■

Medicina a renunțat la licitarea pentru un campus în Tătărași

Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași (UMF) a renunțat la litația pentru complexul de blocuri Arena Tătărași, pe care lichidatorul judiciar, Casa de Insolvență Transilvania, a cerut suma de 6,4 milioane de euro.

Instituția de învățămînt superior anunțase că, în urma deblocării soldurilor pentru investiții prin intermediul unui aviz cerut de la Mi-

nisterul Finanțelor, ar fi intenționat să aloce 16,5 milioane de euro pentru cumpărarea și finalizarea lucrărilor la clădiri.

Dacă ar fi obținut acest complex, UMF și-ar fi atins unul din obiectivele programului de investiții „2020”, făcut public anul trecut, și anume crearea unui campus universar cu 1000 de locuri noi de cazare.

„Unul din aceste proiecte este realizarea unor cămine studențești, dar nu neapărat prin complexul Arena Tătărași. Acum, pur și simplu am renunțat să ne mai înscriem la litație”, a declarat prof. univ. dr. Vasile Astărăstoae, rectorul UMF.

Această achiziție ar fi diminuat problema

cazării la universitate, crescînd gradul de acoperire a cererilor de cazare de la 27% la 45%. În momentul de față, se înregistrează o lipsă de 5400 de locuri, raportată la numărul de studenți înscriși.

Complexul Arena Tătărași se află în apropierea spitalului „Sf. Maria” și a spitalului Clinic de Urgență „Prof. dr. Nicolae Oblu”. Pînă în momentul actual, au fost făcute lucrări pentru trei clădiri, pe o suprafață de 10.000 mp.

În urma renunțării Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” la achiziționarea complexului Arena Tătărași, în cursa pentru licitarea imobilului au mai rămas trei oferte. (P.A.)

Sateliții ne confirmă an de an Moș Crăciun există!

Comandamentul de apărare aerospațială și cei de la Google urmăresc, an de an, sania plină cu cadouri.



1,4
milioane
fani pe Facebook

Rudolph emană o semnătură infraroșie similară cu cea a unei rachete.

de Cătălin Hopulele | catalin.hopulele@yahoo.com

„Dragă editorule, am 8 ani. Prietenii îmi spun că nu există Moș Crăciun. Tata spune că dacă îl văd în The Sun, înseamnă că există. Te rog, spune-mi adevărul. Există Moș Crăciun?” Virginia i-a pus, în 1897, pe editorii ziarului The New York Sun în fața celei mai grele întrebări la care au trebuit să răspundă vreodată. Însă răspunsul lor a devenit, astăzi, cel mai republicat text în limba engleză. Francis Church a scris un editorial în care vorbește despre nemurirea unei lumi imaginare, pe care am ajuns să o desconsiderăm, dar din care ne hrănim, adulți sau copii, de fiecare dată când ne apucă deznădejdea. Church spunea clar, acum un secol, că Moș Crăciun există. Așa cum există speranța și bucuria. Generozitatea și devotamentul. Bucuria și frumusețea. Dar abia Google și NORAD (Comandamentul Nord-American de Apărare Aerospațială) ne arată că Moș Crăciun există cu adevărat. Nu e doar o metaforă care vorbește despre copilul din noi, ci e un bătrîn în carne și oase cu barbă albă pentru care timpul curge altfel și care bucură, o dată pe an, sute de milioane de copii de pe tot globul. Și pe care putem să-l urmărim, pe Internet, cum dă check-in din dreptul fiecărui șemineu de copil cuminte.

Un general de serviciu, la telefoane

Era anul 1955, în Colorado Springs, Statele Unite ale Americii. Harry Shoup, directorul comanda-

mentului de apărare împotriva atacurilor aeriene, ceea ce este astăzi NORAD, își petrecea Crăciunul la birou. Deși nu exista oficial nici un avertisment de pericol iminent, războiul rece începea să clocească și Shoup nu își permitea să-și petrecă sărbătorile acasă. Atunci, telefonul de pe birou, ăla care trebuia să sune doar dacă rușii se parașutau deasupra orașelor țării, a început să fîrîie. La celălalt capăt al firului era un băiat care voia să vorbească cu ajutoarele lui Moș Crăciun și să știe cînd ajunge la el cadoul promis. Shoup s-a blocat. După ce s-a calmat și s-a convins că nu-i joacă nimeni vreo festă, a luat o decizie care a schimbat Crăciunul pentru copiii din întreaga lume pentru următoarea jumătate de secol: a cerut staffului să își îndrepte radarele spre Polul Nord și să informeze fiecare puști care suna să ceară informații despre unde este Moș Crăciun. Ideea a avut un succes de neprevăzut. Astăzi, chiar dacă inima lui Shoup s-a oprit în 2009, proiectul trăiește prin miile de voluntari și de donatori.

Ce s-a întîmplat în 1955

Ce se întîmplase, de fapt, în 1955, în Colorado Springs? Un magazin Sears plănuise o campanie specială de promovare pentru Crăciun. Aceștia au dat un anunț în ziarul local unde spuneau că orice copil care voia să-l sune pe Moș trebuia să apeleze la numărul din pagină, ei avînd pregătiți o serie de voluntari care să preia telefoanele. Doar că numărul dat a fost greșit și

tura de sărbători a NORAD s-a transformat în elfi. Și în loc să repare greșeala anul viitor, cei de la NORAD au mers mai departe, pînă cînd fenomenul a devenit unul urmărit din peste 30 de țări de pe tot globul. Pînă cînd numărul de telefon a ajuns să fie apelat de cîteva sute de mii de ori pe noapte și email-urile umpleau căsuțele poștale pînă la ora 3 dimineață (după fusul orar local), cînd cei 1.250 de voluntari americani și canadieni pleacă acasă.

Cum funcționează urmărirea

Sistemul de funcționare e simplu. În premieră anul acesta, Microsoft a colaborat cu cei de la NORAD și au transformat site-ul norad-santa.org într-unul interactiv, 3D, care poate fi accesat (fiind optimizat) de pe orice platformă. Astfel, site-ul are un glob pămîntesc uriaș pe care-l poți întoarce pe toate părțile, poți apropia și pe care există un singur punct spre care sînt îndreptate cele 47 de radare ale NORAD: Polul Nord. Cînd Moșul își va începe călătoria, conform celor de la NORAD, pe la 9 seara, atunci diferite puncte de pe glob se vor lumina și copiii vor putea să urmărească în timp real pe unde merge Moșul și ce se întîmplă în partea aceea a globului. Însă dincolo de componenta educativă, de la începutul lunii decembrie, copiii pot trimite email-uri către cei de la NORAD pentru a afla cum se simte Moșul, dacă e pregătit să plece, dacă ei se află pe lista de copii cuminți sau nu ori dacă nasul lui Rudolf mai strălucește.

Însă puștii mai nerăbdători pot să omoare timpul pînă de Crăciun pe site-ul NORAD încă de pe la începutul lui decembrie. Aceștia au tot felul de jocuri interactive, pagini de istoric, filmulețe și colinde recomandate, toate, de către Moș Crăciun. Și pentru a păstra și a atrage atenția copiilor din cît mai multe țări, pe site-ul NORAD, dincolo de explicații privind originea lui Moș Crăciun sau a elfilor, există și o secțiune specială de sărbători speciale pentru mai multe țări, aceștia incluzînd pe listă Germania, Japonia, China, Franța, Mexic, Spania și Italia.



După o cercetare de 50 de ani

Ce au reușit să afle cei de la NORAD în cei 50 de ani de cînd au colaborat cu echipa de elfi din Polul Nord? Estimările de pe site-ul lor spun că, într-adevăr, „Moș Crăciun există în inimile celor care cred în el pe tot globul”. Acesta are cam 1.600 de ani, aproximativ 1.70, cam 120 de kilograme înainte să înceapă să mănînce prăjituri și, pe baza fotografiilor făcute de avioanele de luptă care îl escortează (numai cînd acesta alege să încetinească) are o barbă albă, mare și o burtă pe măsură. Deși ruta și-o schimbă în fiecare an, cei de la NORAD bănuiesc că întîi traversează Oceanul Pacific și merge spre vest, trecînd prin Noua Zeelandă și Australia, prima dată, apoi merge prin Japonia și ia continentele la rînd: Asia, Africa, Europa, Canada, SUA și coboară prin Mexic și America Centrală spre cea de Sud.

Iar pentru a putea urmări cît mai bine sania Moșului aceștia au instalat o serie de „Santacams”, camere speciale care filmează sania chiar dacă ea se mișcă mai repede decît viteza luminii. De fapt, există o știință specială pe care cei de la NORAD au reușit să o aplice de la detectarea rachetelor termonucleare la cea a saniei lui Moș Crăciun. Aceștia explică faptul că, prin folosirea a trei sateliți cu orbită geostaționară, amplasați la 22,300 de mile față de Pămînt și dotați cu senzori infraroșii, pot detecta căldura degajată de lansarea unei rachete. Ei bine, cercetătorii de la NORAD au determinat și faptul că nasul lui Rudolf emană o semnătură infraroșie similară cu cea a unei rachete astfel că orice plimbare a saniei de la Polul Nord nu are cum să treacă neobservată.

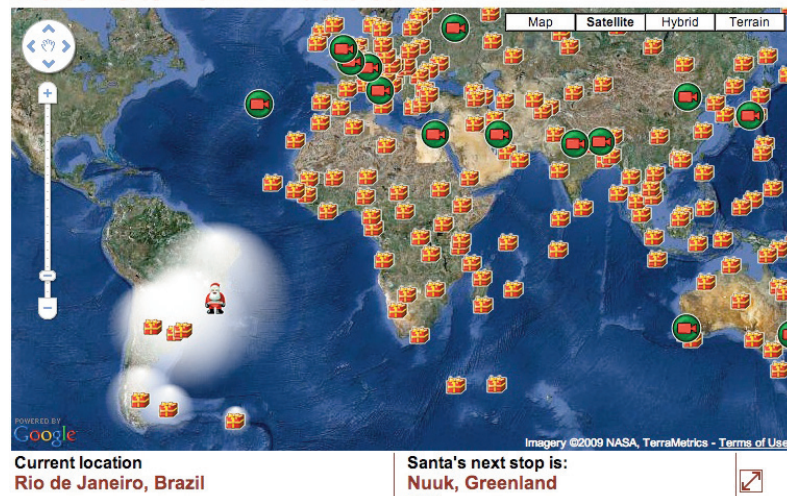
Google și-a aliniat și el sateliții

Cei de la NORAD nu sunt singurii care au pus ochii pe sania lui

Moș Crăciun. Și cei de la Google au instalat o serie de camere și de sateliți care-l urmăresc pe Moș pe google.com/santatracker. Pe o platformă 2D, aceștia au instalat o serie de animații care ilustrează activitățile elfilor din fiecare zi pînă în ziua cea mare, 24 decembrie. Deși unele dintre ele sînt și jocuri, majoritatea animațiilor realizate de Google sînt statice. Avantajul este că, dată fiind diversitatea lingvistică a motorului de căutare, Santa Tracker devine „Pe urmele lui Moș Crăciun” în limba română. Atît cei de la Google cît și NORAD au aplicații și pentru iOS sau Android, prin care copiii pot trimite mesaje direct de pe telefonul mobil ca să afle dacă Moșul s-a pornit sau nu și să-l urmărească după ce și-a luat zborul.

Iar interesul lui Google nu poate decît să confirme răspunsul lui Francis Church, din urmă cu mai bine de un secol. Cîtă vreme credem în el, Moș Crăciun există. Acum, că-l putem urmări de pe telefon nu poate decît să ne întărească toate convingerile. ■

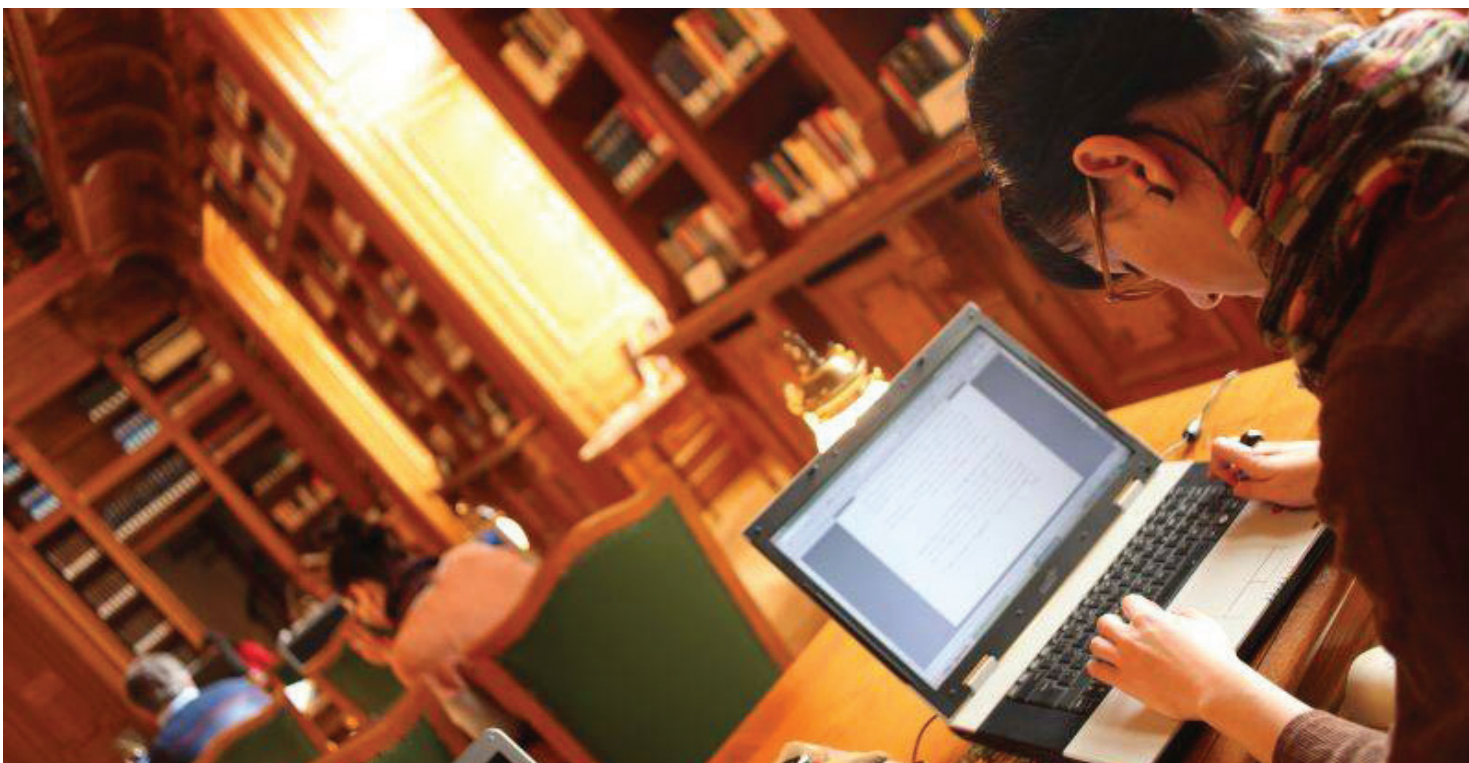
Welcome to NORAD Tracks Santa



Problema plagiatului în universități a fost întotdeauna un subiect aprins de discuții, dar, chiar dacă s-au purtat mai multe tratative, nu s-a reușit, în nici o instituție de învățământ superior ieșeană, să se realizeze o bază de date cu toate lucrările științifice. Astfel, softurilor anti-plagiat, oricât ar fi ele de eficiente, le lipsește fix elementul de care au cea mai mare nevoie pentru comparații: bazele de date. Momentan, în Iași, doar Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” și Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” folosesc astfel de programe de detectare a tentativelor de fraudă. Însă, conform reprezentanților acestora, problemele de accesibilitate și lipsa de încredere a celor care le utilizează împiedică folosirea programelor la maximă eficiență.

Inginerii și economiștii, singurii studenți verificați cu **softuri antiplagiat**

Medicina folosește „site-uri”, iar la Agronomie au existat tentative de a implementa astfel de programe dar s-a renunțat la idee.



Doar la „Cuza” și la Politehnică sînt folosite softuri antiplagiat.

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com
Iulian BÎRZOI | iulian.birzoi@gmail.com

Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași (UMF) nu apelează la asemenea softuri antiplagiat deoarece „sînt site-uri prin care se pot controla teze și lucrări, dar noi nu folosim un soft specific”, după cum precizează prof. univ. dr. Vasile Asăraștoae, rectorul instituției de învățământ superior. În cazul Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași, conducerea instituției a avut în vedere, la un moment dat, achiziționarea unui astfel de program de la o universitate din Timișoara, dar nu s-a mai luat nici o decizie în această privință. Astfel acum, în Iași, doar UAIC și Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” (TUIAȘI) dețin și folosesc, într-o anumită măsură, astfel de programe.

Căutări pe Internet sau în bazele de date

În 2010, TUIAȘI a achiziționat 15 licențe pentru softul „Antiplagiat Tester”, prin intermediul unui program de burse doctorale finanțat din Programul Operațional Sectorial de Dezvoltare a Resurselor Umane (POSURU). „Acest tester a fost împărțit la fiecare facultate, iar acestea l-au utilizat pentru a verifica atît teze de doctorat, cît și cărți sau alte lucrări. Softul realizează o comparație între documentul testat – utilizînd cuvinte, fraze cheie sau etichete specifice – și orice baze de date online”, a declarat prof. univ. dr. ing. Carmen Teodosiu, prorector responsabil cu cercetarea științifică la TUIAȘI.

În Iași, însă, cel mai vechi și mai avansat soft antiplagiat se află încă din 2007 la UAIC, mai precis la Facultatea de Economie și Administrare a Afacerilor (FEAA). „Safe Assign” este integrat în platforma de

învățământ online Blackboard MediaEc, asemenea unei aplicații instalată într-un browser. Oricine de la această facultate poate avea acces la platformă printr-un cont, însă doar cadrele didactice pot folosi softul antiplagiat. „Programul caută prima dată pe Internet. Pe urmă în baza de date a instituției, prin documentele pe care deja le-am încărcat pe Blackboard, plus în baza de date globală a acestei platforme, dar există o excepție. Mai exact, este utilizată și de alte universități din diferite țări, iar dacă au un alt mod de verificare a tezelor, în afară de Safe Assign, programul nu poate verifica acele documente. Aici este una din limitele softului”, a precizat Lucian Berechet, administrator E-Learning Blackboard la FEAA. Acesta a menționat, de asemenea, și despre o patra verificare, în baza de date internaționale ProQuest, ce conține milioane de articole și publicații, adunate din anii '90.

„Safe Assign” lucrează după un

algoritm de scanare destul de asemănător cu cel de la TUIAȘI, utilizînd expresii de trei cuvinte sau paragrafe pe care apoi le caută în bazele pomenite. Chiar dacă este modificată o propoziție din trei, sînt utilizate sinonime sau este schimbată topica, softul recunoaște de unde a fost copiat textul. Pentru a clasifica nivelul de plagiat, se utilizează de regulă un cod internațional pe trei stadii. Între 0-15% se consideră că nu este nici o problemă cu lucrarea, cînd rezultatul este între 15-40% se verifică validitatea surselor de unde au fost luate pasajele și studentul este chestionat în legătură cu pasajele descoperite, iar orice este peste 40% înseamnă plagiat, documentul fiind imediat respins. „Tinerii sînt foarte inventivi și încearcă să fenteze programul prin folosirea unor caractere cu font alb sau prin macro-uri care pot ascunde cuvinte sau care fac anumite funcții pentru a încurca testerul. Profesorii sînt, însă, în temă cu astfel de trucuri deoarece am descoperit cazuri și-i țin la curent cu toate”, a menționat Lucian Berechet.

În teorie, toate facultățile de la UAIC pot folosi softul, însă există o problemă de ordin tehnic. Pe serverul universității, cel de pe care funcționează platforma de E-learning, este instalat sistemul de operare Solaris, iar „Safe Assign” poate rula doar pe sistemul de operare Windows, care este instalat numai la FEAA. Totuși, profesorii de la celelalte facultăți pot apela la administratorii de rețea de la Facultatea de Economie dacă vor să treacă un document prin softul antiplagiat, însă pînă acum doar în jur de 20 dintre aceștia au înaintat cereri.

Actualizarea softului, „în viitorul apropiat”

Dacă la FEAA procentajul ilustrează nivelul de plagiat, la TUIAȘI softurile nu numai că sînt văzute cu o anumită neîncredere, dar lipsa unei proceduri prin care să se realizeze o bază de date cu lucrările de doctorat și de cercetare este considerată și un mare neajuns al acestor module. „Antiplagiat tester” urmează a fi actualizat într-un viitor încă nedeterminat, dar deocamdată funcționează după un principiu simplu de căutare. „În primul rînd se pune problema dacă tezele de doctorat anterioare nu sînt urcate pe Internet, atunci softul nu are după ce căuta. În al doilea rînd, și aici păreri sînt împărțite, dacă nu există o legislație care să oblige doctoranzii și conducătorii să pună aceste teze pe online, atunci, din nou, softul nu are nici o valoare”, a declarat prof. univ. dr. ing. Liviu Goraș, directorul Consiliului Studiilor Universitare de Doctorat (CSUD) de la TUIAȘI. Acesta insistă asupra faptului că ar trebui să existe o bază de date care să conțină toate lucrările de doctorat cît și articolele științifice de la toate instituțiile publice din România, pe care un soft plătit să aibă capacitatea de a accesa pentru a putea verifica mai ușor un proiect de doctorat. Directorul CSUD amin-

tește și de problema lingvistică a unor astfel de module. Majoritatea acestora examinează doar lucrări în limba română, iar căutarea într-o bază de date extinsă depinde de traducerea lucrărilor respective. „La momentul actual este folosit, dar, practic, încrederea pe care o avem în el este redusă. Nu sînt împotriva folosirii programelor care să testeze autenticitatea unei lucrări, dar o teză este văzută de cinci membri ai unei comisii din toată țara. Așa că, deocamdată, cu toate limitările pe care le are, mai degrabă dau crezare părerii acestor specialiști decît softului folosit de universitate”, a precizat prof. univ. dr. Liviu Goraș.

Există și softuri care traduc din cinci limbi

În vestul Europei s-a reușit rezolvarea uneia dintre problemele menționate de directorul CSUD de la TUIAȘI, și anume cea lingvistică. Softul antiplagiat „Turn it in” poate face o verificare în cinci limbi, iar la momentul actual se lucrează la o actualizare pentru chineză și indiană. Plata acestui produs se face însă în funcție de pagini, cu 100 de dolari putîndu-se scana 100 de pagini. „În universitățile din vest studenții vorbesc foarte multe limbi, în timp ce la noi baza e română și, să zicem, engleza. Nu știu cît randament ar da la noi și este și contra-cost. Mai există și module gratis, ce pot fi folosite repede, oricînd și de oriunde, însă nu știu în ce bază de date fac căutarea și dacă este corect rezultatul”, a mai menționat Lucian Berechet.

Prinse între neîncrederea celor care le folosesc și neajunsurile tehnologice, puținele softuri antiplagiat care există în universitățile din Iași nu reprezintă încă răspunsul pentru prevenirea și detectarea eficientă a plagiatului. ■

**Stop
Plagiarism**



Luna dorințelor cu iz de sărbătoare

Ce sună mai bine decât o seară în care toate poznele de-a lungul anului ne sînt iertate și primim cadourile la care visam de multă vreme. Iar astfel ne păcălim la sfîrșitul fiecărui an că o să devenim niște persoane mai bune și că o să adoptăm dacă e nevoie chiar și un maidanez de pe stradă. Totul în ideea că poate-poate ne vom trezi sub brad cu exact ce ne-am dorit. Totuși, unele dorințe nu le poate îndeplini nici măcar Moș Crăciun.

Nu mai avem nevoie de Moș

de Anca TOMA | anca.ioana.toma@gmail.com

Există un loc în Covilhă unde un suflet bătrîn a plîns ca un copil. Ajung pe-acolo doar noaptea, dar întotdeauna își dă duhul un felinar peste un puști pictat pe perete, cu o pancartă naivă. „Cînd o să fiu mare vreau să fiu fericit.” De fiecare dată, mai mult din greșeală, îl cert în gînd. „Crezi că ești singurul, măi mîzgilitură?” Și-apoi îmi amintesc să nu port pică visului de pe zid.

Nu-i unul cu deosebire portughez, nici occidental, nici românesc. E-un vis al nimănui, pe care am uitat să ne dorim să-l împlinim. Sfîrșituri peste sfîrșituri de an, de viață și de moarte și noi tot nu l-am

mai scris pe nici un carnet. Nu așa. Nu fără gîndul că fericirile noastre o să ceară drept ofrandă alte mici bucurii ale altora. Acum, de exemplu, se-apropie un final. Să nu-mi spuneți că ați ieșit la cumpărături cu fericirea pe listă.

Am uitat să vrem pînă și libertate. De curînd, am început să călcăm în picioare cîte un gard de sîrmă pentru că am simțit un ghimpe intrîndu-ne în democrație. Tîrziu. Scaietele ni s-a prins, pînă ne-am prins noi, de bundiță și s-a încălzit ca o boală. Degeaba vine an nou dacă ne leșină iarăși simțurile după porci fripți și cîte-o cinzeacă de rachiu. În zadar, dacă după atîtea

copilării și-atîtea bătrîneți cîte-au trecut pe lîngă noi, tot nu ne-am dezlegat de Moșu'. Și, mai ales, degeaba am umplut străzile cu amărăciuni într-o nesuferită „toamnă românească” dacă o rătăcim printre dorințe searbăde și ne aplaudăm pentru ceva ce încă nu s-a împlinit. Să nu ne punem pe creștet spini nemeritați, dar nici coroane pentru o singură învîrtire de sabie.

Mai avem timp pînă la Crăciun să năzuim la daruri care să nu încapă în saci, în pungi scumpe sau într-un loc de parcare din fața blocului. Aveți timp. Am timp. Destul cît să-mi doresc să mă întorc acasă într-o Românie-n care oamenii nu mai sînt pedică în fața propriei lor fericiri. ■



Acvariul de sub pom



de Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Să vă spun ceva, mereu mi s-a părut suspect Moș Crăciun. Prea ghicea el ce voiam să primesc sub brad, fără să-i trimit vreo scrisoare, iar cînd am trecut de grădiniță venea numai cînd plecam să-i colind pe vecini. Și de fiecare dată cînd apărea în sufrageria noastră, era încălțat cu bocanci ca ai tatălui meu. La grădiniță, în schimb, purta adidași și îi dispăreau ca prin minune ridurile și trebuia să se uita pe punga de cadouri pe care era scris numele meu ca să știe cum mă cheamă. Păi cum era posibil așa ceva, Moșule?

Oricum, la sfîrșitul lui decembrie așteptam cadoul lui. O singură dată, cînd eram în grupa mijlocie, i-am scris și am ascuns bucățica aceea de hîrtie, cu litere șchioape, sub covorul de pe hol. Nu știu de ce acolo. I-am spus că voiam o păpușă Barbie, cam ce-mi doream în fiecare an. Bine, cu mici ajustări în funcție de tendințe. Cu un an în urmă voiam o Barbie bucătăreasă, cu mobilier cu tot. Altă dată, așteptam să primesc o mireasă c-un mire.

De cîțiva ani încoace nu știu ce să-i cer. Sau dacă știu, oricît de descurcăreț ar fi, ar trebui să aibă și un peștișor de aur sau o lampă cu duh în sacul acela fără fund al lui. Mă întreabă părinții, trimișii lui Moș Crăciun, ce-aș vrea. Le zic să fim cu toții sănătoși. Îi întreb și eu ce-și doresc. Și ei vor sănătate, să ajungă să mă vadă „la casa mea, c-o familie”. Cam greu să găsești așa ceva sub brad. Poate ar trebui să-i scriu din nou, că tot mi se îndeplineau dorințele cînd eram mică. Dragă Moșule, nu mă mai ții tu minte, dar îți jur că am fost cuminte. Crezi că poți să strecuri în sacul tău și un peștișor de aur pentru mine? Nu e ca și cum ți-aș cere foarte multe. A, și o păpușă Barbie, te rog. De data asta, să fie cu mire și copii. ■

Din vina cui?

de Mădălina OLARIU | madalina.olariu@yahoo.com

Cei mai frumoși pantofi ai mei au zăcut timp de cîteva ore între dinții săi nesătui. Pielea lor întoarsă de culoare maronie a fost pe deplin adulmecată și gustată înainte de a fi zdrențuită, semănînd unei smochine proaspăt coapte. Cu atîta poftă, încît urmele atacului mai pot fi zărite pe partea din spa-

casă nouă. O mai ții minte? Ne ascundeam amîndoi obrajii în moli-ciunea ei, sperînd ca noaptea să fie cît mai lungă. Ei bine, acum îți poți afunda tălpile în puful ei alb care acoperă parchetul în drum spre pat.

Mi-ai spus să te sun atunci cînd ajung acasă, dar telefonul mi-a

Căciulița roșie

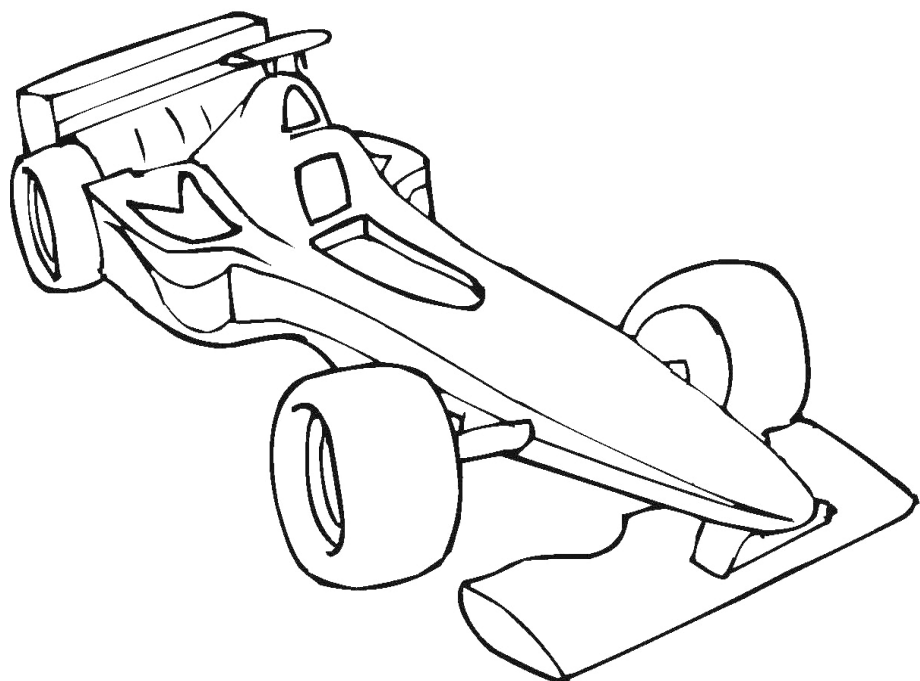
Iulian BÎRZOI | iulian.birzoi@gmail.com

Cînd abia învățam să mă leg la șireturi mi-am zis că trebuie să-l prind neapărat pe moșul cu costum roșu. Voiam să-l prind bine de barba lui albă și să-l întreb de ce în fiecare an îmi aduce cadourile sub pernă și nu sub brad ca în filme. Sau de ce nu-mi aduce niciodată ce-i cer. E adevărat că poate n-ar fi în-căput prea ușor o mașină de Formula 1 pe ușă sau în casă, dar chiar și așa nu voiam sa aud nici o scuză și ceream o explicație.

Este ora cinci dimineata. Bag cu entuziasm mîna sub pernă și scot un pulover cu Pokemon. Nu-i chiar ceea ce-mi imaginam să primesc, însă îl îmbrac imediat și dau fuga pînă la ușa de la intrare de unde se aud niște zgomote. Cu un ton serios, taică-miu îmi zice că bătrînelul abia a ieșit din casă, și dacă mă grăbesc am șanse să-l văd prin fața blocului. Încrunțat, iau în picioare primii șlapi pe care-i găsesc în cale și dau fuga afară să-l prind pe Moș Crăciun. Doar că moșul e mai iute decât un atlet olimpic căci nu găsesc

nici măcar urme de pași în zăpada care-mi ajunge pînă aproape de genunchi. Poate a sărit pe geam. Sau poate s-a urcat în sania zburătoare.

Noroc că nu stau foarte departe de parc și cu puțin efort mă cațăr pe tobogan căscînd ochii către cer. Doar că printre fulgii care mi se toposc pe frunte nu prea zăresc nimic. Dezamăgit și cu destul omăt pe mine cît să fac un om de zăpadă în miniatură, mă întorc spre casă. Însă, un colț roșu de țesătură care abia iese din zăpadă îmi trezește atenția. Scot imediat obiectul plin de gheață, îl curăț cu niște palme și descopăr cu un zîmbet isteric că am dat peste căciulița lui Moș Crăciun. Sigur trebuie să fie a lui și o lăsase special în urmă ca eu să o găsesc. Acum, probabil că la fel este și cu alte cadouri. Cum moșul îmbătrînește, nu le mai pune pe toate sub brad și ajung în tot felul de locuri ciudate cum ar fi sub pat, în debara sau pe la alți prieteni. De aceea, anul ăsta nu o să mai aștept să-mi vină cadouri direct în brațe, ci o să le caut pînă o să le găsesc pe toate. Iar cu puțin efort și dedicare, poate că pe 25 decembrie o să-mi găsesc și bolidul pe sub vreun pod de pe Bahlui. ■



Am uitat să vrem pînă și libertate. De curînd, am început să călcăm în picioare cîte un gard de sîrmă pentru că am simțit un ghimpe intrîndu-ne în democrație. Tîrziu.

Îți scriu cu creionul asta ros la ambele capete și care abia mai scrijelește bucata de hîrtie, căutînd disperată un timbru.

te a pantofului, aproape de toc.

Ciorapii mei din fir de mătase zac deșirați prin orice colț al camerei, așteptînd parcă să fie adunați laolaltă, să-și plîngă reciproc de milă. Colorați, subțiri sau poate doar albi, nu meritau o astfel de soartă nici dacă ar fi fost murdari sau agățați. În mijloc, stau împrăștiat toate ambalajele dulciurilor mîncate în ultimele zile, staniolul de la ciocolată fiind lins dintr-un capăt în celălalt și curățat de orice urmă de alună. Uitasem de perna mea din puf de gîscă pe care am primit-o de la mama, cadou de

fast desfăcut în bucăți, pe gresia din bucătărie și purtat de colo-colo ca într-un joc de ping-pong.

Iar acum, îți scriu cu creionul ăsta ros la ambele capete și care abia mai scrijelește bucata de hîrtie, căutînd disperată să lipesc un timbru ca să îți pot trimite scrisoarea. Ajută-mă!

P.S. Aceasta nu este o glumă și trebuie tratată ca atare. Dacă mai există spiritul Crăciunului, aștept să găsesc sub brad toate obiectele distruse sau, dacă aveți, un alt cîine căruia deja i-au crescut dinții. Vă mulțumesc. ■

Spiritul sărbătorilor de iarnă nu se pierde și nici nu dispare. Ci adoarme. De aceea, avem nevoie în apropierea lui decembrie de acele persoane care ar prefera să moară decît să vadă că tradițiile și datinile românești din moși-strămoși sînt uitate precum un album de fotografii pierdut în pod.

Oamenii care ne aduc inima Crăciunului lașul se pregătește de sărbătorile de iarnă.



Mascații i-au speriat pe ținci.



Paula cocheta cu chitara încă din copilărie.

Colinde, în armonie

de Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Holul mare al Casei de Cultură este inundat de colinde, care răzbat din Sala Gaudeamus. Corul „Armonia” i-a adus pe vechii „armoniști”, cei care au pus temelia grupului acum 30 de ani, în fața noului cor, format din studenții Facultății de Inginerie Electrică, Energetică și Informatică Aplicată. De fapt, „Armonia” a fost de la început corul facultății, iar unii dintre vechii membri sînt predau în amfiteatrele în care cîndva veneau la cursuri.

„Știu că este prima ieșire pe scenă și că e greu, că sînt emoții. Dar am repetat mult și nu trebuie să fie nici o bîlbîială”, le explică pe hol noilor „armoniști” dirijorul Valeriu Gădei, cel care a fost și îndrumătorul corului vechi. Tinerii sînt adunați ciorchine în jurul profesorului lor și ascultă toate sfaturile de dinaintea concertului de duminică care aduce un „Arc peste timp”. Paula este studentă în anul al III-lea și este unul dintre cei care au pus primele cărămizi la temelia noului cor. „În anul I, am fost cu cîțiva colegi să colindăm un profesor, care a făcut parte din vechiul «Armonia». După aceea a început să adune studenți pentru a forma un nou cor și, după o vreme, a vorbit cu dirijorul Gădei să ne fie îndrumător”, povestește tînăra, care arcuiește între gropițele din obraji un zîmbet. Pentru cele trei colinde pe care le cîntă pe scena Gaudeamus, s-au pre-

gătit timp de două luni, însă fetei i se pare puțin, „pentru un singur cîntec stăteam și două săptămîni”. Paula s-a molipsit de virusul muzicii de copil, moștenindu-l poate de la tatăl său, care cîntă la vioară de la zece ani. Ei, în schimb, îi place să zgîndărească corzile chitarei și să le îndeplinească în ițele vocii sale. Și sora ei cîntă la pian și face parte din cor, însă „nu îi place să cînte singură, doar cu grupul”.

Deși noii „armoniști” au mai vorbit cu veteranii corului pe rețelele de socializare, nu s-au văzut niciodată față în față. „La repetiții ne-am întîlnit pentru prima dată, a fost copleșitor. Mulți aveau lacrimi în ochi, pînă și dirijorului nostru i-au dat lacrimile”. Din sală, „armoniștii” vechi ies cu zîmbetele pe buze, iar vioiciunea lor concurează cu cea a tinerilor.

Paula a fost surprinsă să vadă cît de plini de viață sînt. „Ei erau mai gălăgioși decît noi. Noi eram atît de emoționați, și din cauza concertului, și pentru că ne aflam pe aceeași scenă cu ei”, își ridică tînăra sprîncenele, imitînd surpriza pe care au avut-o.

Povestește că, deși sînt profesioniști, s-au amestecat în grupul novicilor ca și cum s-ar fi cunoscut dintotdeauna. Pe toți i-a legat tradiția corului și îndrîjirea cu care au purtat-o de-a lungul anilor, ca un arc peste generații. ■

La Todirești, iarna trece dansînd

de Iulian BÎRZOI | iulian.birzoi@gmail.com

Domnul Manolai Constantin este un om dintr-o bucată și fără să-i fie jenă îmi spune că „eu sînt cu capra”. Și nu de azi, de mîine, ci de la 14, ani de cînd în apropierea sărbătorilor de iarnă a colindat în lung și în lat comuna Todirești din Vaslui alături de trupa sa. Iar din cîte îmi explică bărbatul, de atunci, în fiecare an, dansează o „moșnegească” alături de capra din lemn, „dă puțin din gură” și aduce spiritul Crăciunului în tot satul.

Rolul nu și l-a uitat niciodată, pentru că nu l-a mai schimbat de atunci de la 14 ani, și îmi spune cu un zîmbet șiret că a scăpat ca prin urechile acului de pielea ur-

mîna în sat dacă nu le-ar respecta în fiecare an și că nu ar vrea să vadă că acestea se destramă.

„Pe timpul lui Neculai era mai bine”

De aceea, cu mîndrie îmi povestește despre strănepotul său care, acum că e destul de mare și că a împlinit 14 ani, și-a primit rolul și merge împreună cu trupa prin sat. „El trebuie să fie neapărat îmbrăcat frumos cu cordele și o geantă la gît și să joace cînd îi este rîndul. Iar după ce-și joacă fiecare rolul iar omul cu ograda vrea să lase un bacșiș, el este cel



Domnul Constantin și-a ales rolul în trupă la 14 ani.

Toate obiceiurile, bărbatul le știe de la bunicii și părinții săi și spune că i-ar fi rușine să mai rămînă în sat dacă nu le-ar respecta în fiecare an.

sului. Iar de vreo zece ani, domnul Constantin le arată și ieșenilor cum se practica datina Todireștilui pe scena Casei de Cultură a Studenților. La fel a făcut și simbăta trecută, cînd alături de vecinii săi din trupă, au adunat umil minute de aplauze, spre groaza ținilor care la vederea costumelor s-au oprit din strîmbături și s-au ascuns după picioarele părinților.

Toate obiceiurile bărbatul le știe de la bunicii și părinții săi și spune că i-ar fi rușine să mai ră-

care strînge frumos toți banii în geantuță. Adică cum trebuie să facă un comoraș”.

Nu știu dacă or fi din cauza spectacolului sau a vîrstei, dar de fiecare dată cînd îl întreb ceva pe domnul Constantin, trebuie să țip aproape ca să mă poată auzi. Însă nu se supără, iar ridurile aspre de pe față sînt o dovadă că nu i-a fost rușine să muncească la viața lui. Însă acum este rîndul tinerilor după cum îmi repetă acesta de vreo cîteva ori, sperînd să schimbe lucrurile. Lăsîndu-se moale pe scaun, îmi spune cu amar în voce

că „pe timpul lui domnu’ Neculai, erau alte treburi, era foarte bine. Asta pentru că acum, la noi în comuna noastră, unor dintre oameni nu le plac obiceiurile. Închid poarta și nu te primesc. Iar ideea la noi este să fii primit de către țaran în ogradă la el acolo, nu să-ți dea bani”. Chiar și așa, bărbatul nu rămîne supărat pentru că imediat își amintește de dansuri și muzică. Dacă într-un an le merge prost, înseamnă ori muzica, ori dansul nu a fost cum trebuie. De asemenea, fiecare din familie trebuie să danseze, pentru că „dansurile le primim de la părinți din neam în neam și cu ele rămînem. Și plus, doar vine Revelionul, nu Paștele.” ■

Familia de pe scenă

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com

În trupa lor nu este un singur cap al răutăților, mai degrabă toți laolaltă formează un singur organism care joacă pe scenă orice piesă, orice rol care le cade în poală, fără să fie înfrînați de emoții sau frică. Cu sediul în Casa de Cultură a orașului Voluntari, actorii grupului Finckelbaum au venit simbăta trecută în Iași pentru a cuceri, dacă nu Festivalul Internațional de teatru „Zilele Teatrului Ludic”, măcar publicul de aici.

„Pentru această interpretare, inspirație ne-a fost Ion Luca Caragiale, cu o dramatizare a operei «Două Loturi». Eu dintotdeauna am vrut să joc un polițist, iar la un metru și jumate ai mei, plus rolul pentru fiecare mișcare sau vorbă, urmînd, parcă mai potrivit pentru această piesă”, îmi povestește cu o încre-

dere în glas Nichi, unul din actorii formației. El, alături de Veronica și Mihaela sînt printre cei mai tineri „copii” ai grupului, după cum preferă să-i numească regizorul Marian Simion. Tinerii se apleacă puțin și scot un zîmbet sfios, cînd se aud numiți astfel, dar Ana și Mircea, „frații mai mari” sînt singurii care cumva s-au obișnuit cu ideea unei a doua familii. „Au trecut ani de cînd lucrăm alături de domnul profesor, care pe lîngă actorie ne-a învățat și lecții de viață, respect, sau glume mai aparte. Fiecare dintre noi am ajuns aici, împinși de la spate de prieteni sau colegi, dar după timpul petrecut împreună, nu cred că a ajuns vreunul dintre noi să-i pară rău”, îmi spun, în tandem, cei doi actori.

„Tatăl” iese în evidență pe lîngă copiii lui, care încă mai sînt îmbrăcați în costumele din piesă. Însă chiar și-ntr-un alt context, tot ți-ai putea da seama cine sînt discipolii și care este maestrul. Tinerii se așază cu toții în jurul său și-i urmează exemplul pentru fiecare mișcare sau vorbă, urmînd, parcă un sistem ierarhic al familiei. Marian, se uită puțin la fiecare,

parcă pentru a aprinde scînteia amintirilor pentru primul moment petrecut cu aceștia pe scenă. „N-am vrut niciodată să devin regizor sau profesor. Ca actor, întotdeauna am crezut că încă mai sînt lucruri pe care trebuie să le învăț, dar împins de situații am ajuns la Casa de Cultură din Voluntari exact unde nu mă vedeam niciodată. Însă nu-mi pare rău, că după cinci petrecuți cu mulți astfel de tineri, simt că poate sînt făcut și pentru asta”.

Pe lîngă meseria de actor, tinerii „au furat” de la Marian și un exercițiu pe care îl fac împreună la fiecare sfîrșit de an. „Ca în orice familie ne mai ciodănim și noi, dar în preajma Revelionului ne adunăm în culise și ne spunem toate ofurile, supărările și ne cerem scuze unul față de celălalt dacă credem că am greșit cu ceva”. Ana se-ntoarce odată cu părul ei auriu spre profesor și parcă, într-un semn de mulțumire pentru ce i-a învățat, îi aruncă o privire scurtă. Ceilalți îi urmează exemplul și, precum orice tradiție de familie, îi promit o listă întreagă și de acest sfîrșit de an.” ■



În paradigma creștină smerenia sau umilința a devenit „cealaltă față a orgoliului”.



Mă retrag pentru a putea să mă concentrez și a putea să dăruiesc cărți celorlalți.

Cristian Bădiliță este istoric al creștinismului timpuriu, poet, eseist și doctor al Universității Paris IV-Sorbona. S-a stabilit în Franța din 1995 și ajunge acasă rar, însă nu uită niciodată de perioada copilăriei, de Ipotești și de „fratele” Eminescu, pe care-l vizitează ori de câte ori România îl cheamă. În operele sale literare încearcă mereu să introducă elemente teologice, la fel cum în comentariile și lucrările științifice care au ca temă religia nu ezită să introducă elemente de literatură. La cei 45 de ani ai săi este recunoscut deja ca fiind un specialist al Septuagintei, realizând în acest moment și o traducere amplu comentată a Noului Testament, deși în tinerețe considera că literatura teologică este inutilă. Însă acum a ajuns să-și clădească întreaga existență pe scrierile Sfinților Părinți pe care le consideră ca fiind capodopere ale literaturii teologice. Cu toate acestea critică vehement actualul mod al Bisericii de a-și comunica crezurile, cât și modul în care preoții se raportează la realitățile societății. Are încredere însă că lucrurile nu vor mai rămâne pentru mult timp așa și că tinerii îl vor găsi pe Dumnezeu, transformând astfel fața hîdă a Ortodoxismului în una luminoasă, pe care Cristian Bădiliță crede că religia o merită de fapt.

interviu cu Cristian Bădiliță, istoric, poet, teolog, eseist

Trăim într-o lume în care mașină nouă sau cu o v

Andrei MIHAL | mihaicandrei@yahoo.com

Sînteți încă un heruvim orb sau v-ați transformat deja într-un pițigoi cu aripile tăiate?

E bine ca noi, în destinul nostru pămîntesc, să rămînem heruvimi orbi, adică să fim conștienți și să nu ne-o luăm în cap, să nu îndrăznim să credem că la fiecare pas ne crește cîte o pereche de aripi. Pițigoi cu aripile tăiate încerc să fiu în fiecare zi. Este bine pentru igiena noastră sufletească. Viața te învață să fii umil. Eu nu îmi propun asta, dar din ce în ce mai des te izbești de cîte ceva care îți amintește de acest lucru. Cum spunea și actorul Nae Ionescu, înțelepciunea vine ca și artritisul, de la sine și odată cu vîrsta. Nu că mi-aș impune neapărat o cotă de înțelepciune zilnică sau săptămînală, dar cred că, fără o anumită smerenie, nu se poate face nimic și, în primul rînd, nu ne-am putea înțelege unul cu altul. Smerenia nu este neapărat o calitate, ea a devenit fundamentală în setul de virtuți creștine, dar nu este o calitate eminemamente creștină. Eu cred că este o calitate umană. Pentru mine asta e. Nietzsche o detesta și îi consacră pagini absolut nedrepte și chiar stupide pe alocuri, prin exagerare. Această calitate diferențiază oarecum modelul uman creștin de cel păgîn. Modelul filosofului păgîn nu exclude orgoliul ci este asumat și uneori chiar subliniat, pe cînd în paradigma creștină smerenia sau umilința a devenit „cealaltă față a orgoliului”. Orgoliul și smerenia nu sînt opuse. Există un orgoliu al

deși cu toții avem posibilitatea de a înfrunta suferința, pentru că alții nu am putea să trăim și să respirăm firesc măcar două minute. Fiecare își găsește antidotul în coordonatele sale existențiale, sufletești sau care țin de inteligență.

Poate creatorii, văzuți din exterior, au o șansă, par a fi privilegiați. Vă asigur însă că nu sînt. Cu toții am vrea să fim Mozart, dar nimeni nu ar vrea să aibă viața lui Mozart, cu toții am vrea să ajungem Eminescu, dar nimeni dintre noi nu ar vrea să aibă viața lui Eminescu. Cu toții am vrea să ajungem Cioran, printre filosofi, dar nimeni, vă asigur, nu ar vrea să aibă coșmarurile și insomniile lui Cioran. Și asta o știu de la oameni care l-au frecventat, care îl întâlneau la trei sau patru dimineața umblînd ca un nebun, el însuși dorind să scape de aceste coșmaruri, în jurul Jardin du Luxembourg din Paris.

Dacă nu ești sigur de vocația ta ca om al Bisericii atunci mai bine ieși tu din Biserică, să nu iasă oamenii

În societatea de astăzi tinerii se îndepărtează tot mai mult de Dumnezeu, devin „nesimțîți metafizic” cum spunea Andrei Pleșu, iar oricine încearcă să-i apropie de Biserică este considerat nebun. Va cîștiga vreodată „Dumnezeu de la Mancha” lupta cu morile de vînt?

El nu are nevoie de tine, nu are nevoie de fanatismul tău, nu are nevoie nici măcar de credința ta ca să existe și ca să te ghideze. Tu ai nevoie de el.

fiecărui creștin, al fiecăruia dintre noi, nu neapărat o mîndrie, pentru că acești termeni s-au conotat negativ în limbajul influențat de creștinism. Trebuie să rămîna acolo un soi de demnitate care ține de statutul nostru de ființe create după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Această demnitate ne dă și măsura smereniei noastre. Ca și creaturi trebuie să ne acceptăm statutul inferior față de Cel care ne-a creat, știind, în același timp, ca și creștini, ca ființe umane, că sîntem creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Emil Cioran spunea că adevărata creativitate lirică poate izvorî doar dintr-o suferință organică. Muza dumneavoastră care este?

Din păcate trebuie să-i dau dreptate fratelui într-un exil Emil Cioran. Țin minte că aveam o fotocopie pe care am plătit 100 de lei în 1986, cînd Cioran era interzis. Să deții o fotocopie a lui Cioran echivala pe atunci cu a deține un manuscris al Vechiului sau Noului Testament. Îi dau dreptate pentru că, într-adevăr, suferința este rădăcina marilor creații ale omenirii. Totuși, Dumnezeu poate ne da suferința, dar ne dă și antidotul. Nu tuturor,

Există etape de apropiere fanatică și apoi de respingere. Există o evoluție sau există mișcări în viața noastră care ne scapă de sub control. Noi nu putem controla tot ce trăim și asta e spre binele nostru, deși nu înțelegem și nu dorim să admitem lucrul ăsta. Atunci cînd sîntem călcați în picioare ajungem la disperare, nu pricepem ce se întîmplă cu noi, dar ajungem să înțelegem mai tîrziu că acel moment trebuia să se întîmple, că face parte în mod firesc din biografia noastră.

Trăim într-o lume în care predomină hiperrelativismul și în care Dumnezeu e pus pe același raft cu o mașină nouă sau cu o vacanță în Tahiti. Ce preferă tînarul de astăzi? Să aibă o experiență realmente spirituală sau să-și cumpere un bilet și să meargă într-o vacanță în Tahiti? El va răspunde că preferă vacanța în Tahiti. Totuși eu aș spune că dacă merge în Tahiti ar putea avea o experiență care să-l întoarcă la Dumnezeu sau să-l împace și cu lumea cealaltă. Nu fac un paradox de ateism sau semi ateism. Nu trebuie să-L absolutizezi nici pe Dumnezeu așa cum îl vezi tu, să-l construiești așa cum vrei tu, după modelul tău „absolut”. El nu are

nevoie tine, nu are nevoie de fanatismul tău, nu are nevoie nici măcar de credința ta ca să existe și ca să te ghideze. Tu ai nevoie de el și tu trebuie să-ți rînduiești existența în funcție de această valoare supremă, care oricum este acolo și te așteaptă.

Este de vină Biserica pentru reacția pe care o au tinerii față de religie?

Problema este că trăim acum, mai ales în România, într-un spațiu hipersacralizat, însă doar la nivel formal. Acest ritualism al Bisericii Ortodoxe este negativ vizavi de atragerea tinerilor spre Biserică și spre Dumnezeu, pentru că, în general oamenii îl caută mai devreme sau mai tîrziu. Sacral este o constantă a conștiinței umane, fie că îl respingem și îl ținem la depărtare 20 sau 30 de ani, fie că îl pretindem că nu ne interesează. El oricum vine pentru că viața noastră o să ni-l scoată, mai devreme sau mai tîrziu, în față. Ei bine, rolul Bisericii acesta este. Să ne ajute să înfruntăm misterul morții și al Judecetei de apoi. Biserica nu trebuie să ne moralizeze și să ne dădăcească. Mai ales acei oameni ai Bisericii care au mai mult decît slăbiciuni și care au un trecut mai mult decît dubios. În ei oamenii nu prea mai cred. Ei merg la biserică să găsească răspunsuri consolatoare sau pur și simplu mîngîiere, dar în primul rînd răspunsuri la aceste întrebări ultime, care sînt radicale și de neocolit.

Cu asta cred că ar trebui să se ocupe oamenii Bisericii și nu cu moralitatea, de care se poate ocupa în primul rînd familia și după aceea școala. Biserica este o instituție divino-umană înrădăcinată în persoana mistică a lui Iisus Hristos. Acest tezaur imens nu-l are nici o altă instituție și oamenii vin la biserică pentru Iisus Hristos, pentru adevărul Iisus Hristos. Un Iisus Hristos care să le pună viața în ordine, care să le dea sens vieții. La asta trebuie să se gîndească orice om al Bisericii. În clipa în care oamenii nu-L găsesc pe Iisus Hristos cel viu, cel frumos, cel adevărat care să le îmbogățească viața, atunci bineînțeles că se întorc de la Biserică și nu-i mai interesează credința. Atunci fie adoptă o pseudoreligie, budistă, orientală sau newage-istă sau pur și simplu merg și se afundă în barurile care se înmulțesc din ce în ce mai mult; se afundă în acest „misticism” alcoolic, autodizolvant, dar care înseamnă pentru ei un răspuns imediat la criza aceasta enormă pe care Biserica nu o poate rezolva. Aici trebuie să se implice cu adevărat oamenii Bisericii. Dacă nu ești sigur de vocația ta ca om al Bisericii atunci mai bine ieși tu din Biserică, ca să nu iasă oamenii.

O carte care nu-ți schimbă viața măcar timp de o săptămînă este mai mult sau mai puțin inutilă

Poate fi corelată îndepărtarea de biserică cu îndepărtarea de literatură?

Da. Eu sînt convins că marea, adevărata literatură, capodoperele literaturii universale au toate un miez

„Marele Dumnezeu” e pus pe același raft cu o macanță în Tahiti

teologic. Nu există capodoperă care să nu aibă și virtuți estetice și virtuți culturale și virtuți morale, dar și virtuți teologice sau religioase. Toate aceste ingrediente alcătuiesc ceea ce se numește capodoperă. E adevărat, nu poate să existe o capodoperă numai cu discurs teologic, dar să luăm cazul lui Homer. Iliada și Odiseea erau manualele Antichității. Zece secole toți copiii au „studiat” pe Iliada și Odiseea. Aceste două capodopere, care au ajuns doar capodopere ale literaturii universale pentru noi, însemnau totul în acea perioadă. De la literatură, tratat de război, tratat de virtuți morale pînă la teologie. Acesta a fost manualul Antichității vreme de zece secole, nu doi sau trei ani cum aprobă acum Ministerul Educației cite un manual școlar.

Totuși literatura nu catehizează, literatura nici măcar nu educă. Literatura te pune în față cu problemele fundamentale ale omului, printre care și problema credinței, fără să pretindă că o poate rezolva. O carte care nu te marchează, care nu-ți schimbă viața măcar timp de o săptămînă, este mai mult sau mai puțin inutilă. Aici rezidă geniul unui artist, al unui scriitor adevărat: de a intra în sufletul nostru ros de îndoieli și de a scoate de acolo problemele fundamentale fără să aibă pretenția să răspundă la ele, dar să pună degetul pe ele și să arate „uite, așa ești tu”. E senzația cu care închei orice capodoperă pe care o citești. Te recunoști în ea. Ieși dintr-o capodoperă și mobilizat, dar oarecum consolată pentru că vezi că acel spirit imens, autorul capodoperei, ți-a pătruns în suflet ca un psihopomp și această comuniune cu un spirit de geniu deja este un început de lecuire, de vindicare sufletească.

Specialitatea dumneavoastră este aceea de patrolog, aceea de deslușitor al scrierile Sfinților Părinți. Pentru a-i înțelege este nevoie să vă puneți în pielea

Sfintului, să-l înțelegeți în esența lui?

Exegeza presupune o metodă care încă nu a fost elaborată, nu a fost definită și nu cred că poate să fie validată pentru ansamblul scrierilor părinților Bisericii. Cred că fiecare autor trebuie abordat într-un mod special. Cu o metodă care implică reverență, dar și responsabilitate științifică, o metodă bazată pe obiectivitate, onestitate intelectuală și mai ales care să presupună posedarea instrumentelor prin care ne putem apropia de aceste scrieri. Atît cît ne putem apropia, noi, cititori sau credincioși din secolul al XXI-lea, de niște scrieri din secolul al II-lea sau al III-lea. Mă apropii de Ioan Casian încercînd în primul rînd să-i înțeleg epoca și să nu interpretez după mofturile și problemele noastre

creștină ca să răspundă, cu mijloace filozofico-metafizice, doctrinelor păgîne majoritare. De aceea Origen a redactat această scriere, care ulterior a fost pusă la zid și condamnată pentru nu știu ce puncte inventate ca fiind eretice. El lansează acolo simple ipoteze, care au valoarea pe care o au în contextul epocii respective.

Toate aceste scrieri au și un mesaj care transcende epoca respectivă și de aceea îi și citim, doar că noi trebuie să-i citim ca oameni trăitori în secolul al XXI-lea. Nu trebuie să-i congelăm. Scrierile Părinților nu sînt adevăr absolut, scrierile Părinților ne ajută să ne apropiem de esența revelației creștine, dar și Părinții au fost oameni. Cu trăsături geniale, dar și cu defecte și cu scăderi. Asta nu înseamnă că am

Nu poți să-l citești pe Eliade numai cultural. Toată această teologie implicită a lui Eliade te contaminează și te pune pe șine.

din secolul al XXI-lea. Ioan Casian – și e valabil pentru toți părinții Bisericii – trebuie înțeles în contextul său social, teologic, cu problemele care existau atunci și mai ales plecînd de la miza scrierilor sale. Noi avem o viziune foarte raționalistă și estetizantă asupra acestor scrieri. Pentru noi, acest corpus imens înseamnă un tezaur foarte bine ordonat. Părinții Bisericii, absolut toți, nu au scris tratate de dogmatică, nu au făcut teologie sistematică. Au făcut, după cum spunea un cunoscut teolog occidental, *théologie d'occasion*. Teologie de ocazie, în sensul cel mai bun al termenului „ocazie”. Nici unul nu a scris ca să-și arate mușchii teologici sau ca să-și facă operă personală. E o dovadă de reală smerenie din partea lor. Toți și-au scris opera în funcție de context și de crizele comunității din care făceau parte. Ioan Gură de Aur are o predică genială despre sărbătoarea Crăciunului pe care acesta a scris-o și a rostit-o cu ocazia sărbătorii Crăciunului la Antiohia, tocmai pentru că acea comunitate refuza, în parte, sărbătorirea nașterii Domnului pe 25 decembrie și ținea la data de 6 ianuarie.

Deci a fost o operă forțată de împrejurări.

Da, el a trebuit să creeze această capodoperă a omileticii creștine, o predică despre nașterea Mîntuitorului, în care vine cu foarte multe argumente mai mult simbolico-teologice decît științifice, pentru a pleda în favoarea datei de 25 decembrie. Aceasta este circumstanța în care creează o capodoperă. El nu scrie de dragul de a scrie sau de a-și satisface amorul propriu.

Scrierile lui Atanasie împotriva lui Arie pleacă, iarăși, de la un anumit context polemic. Peri Arhon, care nici măcar nu este un tratat, dar care este socotit primul tratat de dogmatică creștină, de la începutul secolului al III-lea, nu este decît o scriere pe care Origen o redactează la cererea comunității creștine din Alexandria. Aceștia erau interesați de doctrina

minimaliza importanța scrierilor lor sau importanța personalității lor. Totuși trebuie să ne ferim de idolatrizarea care ne atrofiază și spiritul critic. Și apoi le-am face lor un mare deserviciu, pentru că punînd eticheta „intușabil” de fapt nu ne apropiem de ei ci, hiper adorîndu-i, îi ucidem.

Tot timpul am scris cărți pentru ceilalți și pentru că simt nevoia să dăruiesc cărțile mele

Bunica dumneavoastră a fost cea care v-a făcut cunoștință cu sfinții și cu Biserica, însă pînă la 20 de ani traseul dumneavoastră a fost orientat spre literatură și matematică. Cum ați ajuns mai apoi la patristică?

Am ajuns la patristică prin... teoria literaturii. Acum îmi stîrnește zîmbete. Consideram teoria literaturii o disciplină parazită și cvasi inutilă. Cum poți să faci o teorie a literaturii, o teorie despre ceva care este 90% inspirație? E drept, cele zece procente de transpirație sînt la fel de importante. Dar cum poți cuantifica harul transformat în literatură de bună calitate? În anii 1980, cînd eram student la litere, în București, teoria literaturii era totuși în mare vogă. Se citeau mai mult cărți despre Dostoievski decît Dostoievski, citeam mai mult cărți despre Eminescu decît Eminescu, citeam mai mult cărți despre Nichita Stănescu decît Nichita Stănescu. Teoria literaturii de fapt usucă literatura. Ulterior mi-a picat în mîini un volum al Sfîntului Ioan Gură de Aur, care nu face parte din pleiada Părinții mei preferați, dar care a jucat un rol foarte important în existența mea. În primii ani de facultate, dar și în liceu, eram foarte pasionat de Eliade. El mi-a fost maestru indirect încă din primii ani de liceu, dar pe o linie culturalistă, nu teologică. Dar nu poți să-l citești pe Eliade numai cultural. Toată această teologie implicită a lui Eliade te



Cu cît mă retrag mai mult în singurătate și în mine, cu atît îmi crește mai mult dorința de a dăru.

contaminează și te pune pe șine.

Întîlnirea cu patristica s-a întîmplat așadar pe fondul de ariditate creat de teoria literaturii, în primul an de facultate. Atunci mi-a picat în mîini, pentru că frecventam toate librăriile, inclusiv pe cele ale Bisericii Ortodoxe, o culegere cu omiliile despre Geneză ale Sfîntului Ioan Gură de Aur. Am început inițial să citesc cu apetit cultural. Citeam atunci Geneza și doream să văd un comentariu. Îl consideram pe Ioan Chrisostomul un... teoretician al literaturii. Am fost însă bulversat. Nu am putut să las din mîină această carte cu omilii, pentru că acolo nu se făcea teorie literară. Acolo Ioan Chrisostomul intra într-atît de mult în adîncul textului încît îți scotea ție suflul la lumină și parcă te împoșca cu proștepe, cu răcoare. Era foarte răcoritor sufletește, dar și hrănitor sufletește. Atunci am avut senzația că am găsit „marele critic literar”, într-un fel, modelul criticului literar. Nu mă dezic de acest lucru, de această etichetare, nu este un simplu paradox. Asta este exegeza, asta ar trebui să fie adevărata exegeză a operelor literare. O exegeză care pur și simplu să te răscolească și care să te hrănească sufletește. În anii 1980 era la modă școala formală rusă și, Doamne!, cită para literatură din asta am înghițit atunci. Totuși ea s-a dovedit folositoare, pentru că a pustiit terenul și Ioan Chrisostomul a căzut ca un meteorit care a însămîntat din cer acest teren.

Ioan Chrisostomul a declanșat astfel pentru mine interesul pentru patristică, pentru Părinții Bisericii, pe linie exegetică. În același timp am rămas legat de literatură. Am învățat de la Ioan Chrisostomul, de la un teolog, care tună și fulgeră împotriva teatrului, împotriva spectacolelor și împotriva literaturii păgîne, care este un taliban foarte dur, cum trebuie scris despre literatură. Am înțeles că ceea ce a făcut el cu Cartea Genezei ar trebui să facă și teoreticienii și criticii literari cu capodoperele literaturii laice.

Este retragerea și cufundarea în scris modul dumneavoastră de a pleca în pustie?

Mă retrag pentru a putea să mă concentrez și a putea să dăruiesc cărți

celorlalți. Niciodată nu am scris pentru mine, așa cum mai spun unii despre sine. Păi atunci scrie pentru tine și nu mai publica! Tot timpul am scris cărți pentru ceilalți și pentru că simt nevoia să dăruiesc cărțile mele celorlalți. Te retragi în tine însuși, în intimitatea ta cea mai profundă cum spune Sfîntul Augustin, tocmai pentru a putea dăru din această intimitate celorlalți. Eu țin foarte mult la claritate, cărțile mele sînt bine argumentate, sînt limpezi, pentru că îmi respect enorm cititorul și nu vreau să-i mănînc timpul punîndu-i sub ochi cărți confuze. Retragerea e oarecum naturală, nu este impusă, nu ține de voință. Fără retragere, fără singurătate, nu există puțința și mai ales apetitul de a dăru. Cu cît mă retrag mai mult în singurătate și în mine cu atît îmi crește mai mult dorința de a dăru.

Mergeați la Ipotești de fiecare dată cînd aveți ocazia, era ca un loc de pelerinaj. Se poate spune că aceasta era biserica adolescenței dumneavoastră?

Da, era și biserică. Eu am fost foarte atașat de Ipotești. Mergeam ca la mine acasă și nu ca la un muzeu. Mergeam la prietenul meu Valentin Coșereanu care era muzeograf atunci și care mi l-a apropiat pe Eminescu și a făcut din acesta un fel de membru al familiei, un fel de frate mai mare sau un unchi. În nici un caz un bunic, pentru că Eminescu pentru mine este paradigmă tinereții. Nu mi-l pot închipui bătrîn. Erau niște plimbări absolut extraordinare de la Botoșani pînă la Ipotești, veneam pe scurtătură, pe lîngă niște iazuri, făceam un ocol și pe la pădurea cu lacul. Ipoteștiul era locul unde mă simțeam mai acasă decît acasă. Cu Valentin Coșereanu citeam și reciteam corespondența lui Eminescu, atingeam obiectele din acel spațiu pe care nu le-am sacralizat însă. Pentru mine Eminescu e un întîm datorită acestor vizite săptămînale care au durat timp de aproape patru ani. Îi știam pînă și fișa de pămînt pe care a avut-o tatăl său și la un moment dat voiam să găsesc și poteca pe care a fugit spre Cernăuți. Eminescu a fost unul dintre cei mai buni prieteni ai adolescenței mele de la Botoșani. ■

”
În anii 1980, cînd eram student la litere, în București, teoria literaturii era în mare vogă. Se citeau mai mult cărți despre Dostoievski decît Dostoievski, citeam mai mult cărți despre Eminescu decît Eminescu.

Banii, Uniunea Europeană și interesele meschine,

Clădirile filialei vor fi preluate

De două luni s-a pus lacătul peste porțile institutului din Iași. Nici un memoriu adresat instituțiilor statului nu a salvat filiala înființată în 1951, ci dimpotrivă, în forurile din capitală s-a decis stagnarea producției care odată a adus faima institutului. În laboratoarele din Iași s-a obținut Polidinu, vaccin anti-gripal care a tratat întreaga țară mai bine de 40 de ani. Tot aici s-au obținut mai apoi derivate ale acestuia utile în afecțiunile căilor respiratorii, ale alergiilor sau în tratarea imunității scăzute. În Iași s-au preparat și vaccinul anti-tetanic și cel anti-holerice, deși spațiul nu era suficient de mare. Cu toate acestea cercetătorii ieșeni au obținut brevete de invenție pentru multiple preparate și în schimb au fost nevoiți să privească neputincioși la îmbolnăvirea filialei. Năpasta se prinsese deja de institut din 1990, când alte două secții, din Cluj și Timișoara, au fost închise fără prea multe explicații. Ca un cancer nestăpinit, boala a ajuns și în Estul țării. Aici i s-au pus în față proiecte mărețe de autonomie și de privatizare. Primul a funcționat doar un an, iar celălalt a stagnat încă din fașă. Acum numai vulturii care au vînat clădirile de pe Codrescu pot zbura liniștiți. Că oamenii care și-au petrecut ani în laboratoare și care au fost trimiși de curînd în șomaj tehnic abia se pot țîrî de pe o zi pe alta.



Studiile din laborator se desfășurau pe parcursul a citorva ani de zile.

de Iulia CIUHU | cristina.ciuhu@yahoo.com

Filiala ieșeană a Institutului „Cantacuzino” și-a închis porțile. După 62 de ani de la înființare, Consiliul de Administrație din București împreună cu Ministerul Sănătății au decis desființarea filialei în care a fost obținut și brevetat Polidinu, un preparat anti-gripal care a fost vîndut pe piața din România în zeci de milioane de fiole. Doctorița Sylvia Hoișie a asistat la istoria institutului de la Iași, de la un an după înființarea secției, pînă în 2003, iar de atunci a fost tot timpul aproape de specialiștii care au lucrat în filială, astfel încît cunoaște povestea locului pînă în cele mai mici detalii. Dumneaei spune că în perioada de glorie a filialei se producea atît de mult Polidinu încît aproape toată populația țării a putut cumpăra cîte o fiolă. La Iași, însă, nu s-a produs doar Polidinu, după cum este cunoscută secția din Moldova. Cercetătorii de aici au obținut și anatoxina tetanică și chiar vaccinului anti-holerice în 1970, cît și numeroase alte derivate ale Polidinului folosite în infecțiile căilor respiratorii superioare, în alergii și în caz de imunitate scăzută. Toate aceste produse erau verificate pe cobai și se ajunsese la un moment dat ca filiala să aibă mii de șoareci și iepuri pe care se verifica eficiența produselor. Spațiul insuficient alocat filialei nu a dus niciodată la derapaje, iar specialiștii realizau vaccinurile în condiții impecabile, după cum avea să sesizeze și Ministerul Sănătății (MS) în urma controalelor inițiate. Cu toate acestea, intrarea României în Uniunea Europeană a pus pe eșafod Institutul Cantacuzino din Iași. Procesul de producție trebuia aliniat normelor europene, iar în cele două clădiri mici de pe strada Codrescu nu se putea asigura îndeplinirea lor întocmai. Atunci a apărut în discuție privatizarea filialei, un proiect care nu s-a concretizat și care a rămas doar la nivel de propunere. Între timp, România importă produse asemănătoare celor realizate la Iași, dar de zece ori mai scumpe decît variantele obținute în laboratoarele noastre. „Distrugearea institutului și desființarea filialei este un păcat în fața populației din întreaga țară, pentru că vedem că de la an la an populația este tot mai bolnavă și mai săracă, fără să aibă acces necondiționat la medicamente. Rămîne doar să fim feriți de îmbolnăvire prin selecție naturală”, crede Rodica Hlihor, liderul

ieșean al sindicatului care reprezintă Institutul Cantacuzino.

Se diagnosticau febra tifoidă, dezinteria, streptococul și scarlatina

Filiala din Iași a Institutului Cantacuzino s-a înființat după cel de-al Doilea Război Mondial, în

cunoscut pentru studiile sale privind anatoxina tetanică și tularemia. La început, la Iași, lucrările se desfășurau într-un laborator mic în care se studia și se producea anatoxina tetanică. Alături de profesorul Condrea era o întreagă echipă de tineri cercetători, doctorii Bencea, Lașcu, Lazăr, Iosub, Bercovici, Smilovici și eu, echipă care a mai făcut cercetări ample de diagnostic

După brevetarea Polidinului, în filiala ieșeană a institutului s-au obținut Bronhodinu, Aerodinu, Orostimu și Zoodinu.

1951, printr-un decret guvernamental. Primul director al acesteia a fost numit bacteriologul Petre Condrea, cadru didactic la Facultatea de Medicină din Iași și un fost elev al celebrului microbiolog Ion Cantacuzino. „Profesorul Petre Condrea a fost un cercetător

pentru febra tifoidă, dezinterie, streptococ și scarlatină”, spune doctorița Sylvia Hoișie, unul dintre medicii care a lucrat în filială de la începuturile sale. La Iași, în primii ani, se făcea cercetarea pentru producția de anatoxină tetanică, fiecare lot de produse era studiat pe animale, dar produsul final ple-

ca la București, pentru că în Iași nu exista o secție de înfiolare. În 1955 se pun bazele și unei astfel de secții și, odată cu înființarea ei, cercetarea se diversifică. O primă boală studiată a fost tularemia, o afecțiune a rozătoarelor care putea să apară și la om, mai ales în perioade de secetă. Astfel, încît încă nu se găseau antibiotice, profesorul Petre Condrea dorea să prepare un vaccin pentru cei care se îmbolnăveau și care sufereau de tulburări respiratorii sau de plăgi la nivelul pielii provocate de această afecțiune. Pentru obținerea Polidinului, un preparat imunologic care creștea rezistența organismului, s-a lucrat cinci ani, timp în care s-au făcut studii și a fost verificată eficiența sa, ca nu cumva produsul să fie nociv organismului. „Rezultatele au fost bune, produsul a fost brevetat, s-a obținut licența de producție și primul lot de Polidinu a fost format din zece fiole. Producția a crescut în fiecare an, astfel ca în anul 2000 am avut 15 milioane de fiole. Putem spune că aproape fiecare locuitor a folosit o fiolă, mai ales iarna, în perioada de gripă. El era folosit pentru combaterea răcelii, infecțiilor respiratorii, chiar și a alergiilor”, a explicat doctorița Sylvia Hoișie. Ea este unul dintre dintre

reecții. Așa au apărut Bronhodinu, folosit în alergii și în infecții pulmonare, Aerodinu, produs sub formă de picături nazale, util mai ales copiilor, IBC, un preparat de imunostimulare folosit în alergii, Orostimu, folosit pentru creșterea imunității și Zoodinu, un preparat pentru imunostimularea vitelor. „Aceasta a fost perioada de glorie a institutului. În revista Archive Roumaine au fost consemnate toate cercetările noastre. Organizația Mondială a Sănătății a trimis pentru pregătire în filiala noastră două doctorițe din străinătate, una din Bulgaria și cealaltă din Albania. Prima s-a pregătit pentru obținerea anatoxinei tetanice, iar cealaltă pentru prepararea Polidinului. În acest fel, a fost cunoscut și în străinătate Polidinu, preparatul produs la Iași”, spune doctorița. Deși la Iași se făceau vaccinuri pentru întreaga țară, institutul își desfășura lucrările în condiții grele, întrucît spațiul destinat era mic, insuficient pentru a realiza cercetări multiple dar, cu toate acestea, în tot acest timp nu s-a produs nici un accident care să pună în pericol procesul de realizare al produselor. Mai mult decît atît, în 1970, la Iași s-a produs vaccinul anti-holerice. Timp de doi ani de zile, specialiștii

Deși s-a lucrat pentru producerea unui vaccin anti-holerice și iminența unui accident era mare, nu s-a întîmplat nimic.

cercetătorii care au produs pentru prima dată Polidinu și care păstrează și astăzi brevetul de invenție al preparatului alături de alte diplome și documente care consemnează importanța națională a filialei din Iași a Institutului Cantacuzino.

La Iași se făceau milioane de vaccinuri, pentru întreaga țară

După obținerea Polidinului, numărul cercetătorilor din secția de la Iași a crescut, echipei alăturîndu-se biologul Cornelia Popescu, doctorița Mihaela Georgescu și chimista Ecaterina Grigoraș. Odată cu integrarea lor în institut au început lucrările pentru obținerea altor preparate asemănătoare Polidinului, dar folosite în alte di-

au preparat continuu acest vaccin, în condițiile în care iminența unui accident era destul de mare. „Era suficient să pătrundă în apa curentă doar cîteva microbi, mai ales că țevile de apă sînt aproape de cele de la canalizare, și s-ar fi declanșat o epidemie în Iași. Și totuși nu am avut nici un accident, s-a lucrat cu foarte multă atenție”, povestește Sylvia Hoișie.

În anii '90, noua conducere, prin doctorița Virginia Oîta, pune bazele secției de ștanțare, pentru ca fiolele să nu mai fie trimise la București pentru însemnare. De atunci, procesul finit de realizare al produsului se făcea în întregime la Iași, de la preparare, la controlul său înainte de a fi pus pe piață. Tot în acea perioadă, la Iași funcționa și un laborator de control al Ministerului Sănătății, coordonat de către doctorița Raisa Buzdugan,

”

Primul termen dat de Uniunea Europeană a fost 2007, apoi 2010. În această perioadă s-a introdus înregistrarea electronică a fiecărui preparat pentru a respecta cererile de bază.

La un moment dat, s-a încercat renovarea clădirilor, dar din lipsa banilor, nu s-a făcut. Și să știți că bani trebuiau să fie, pentru că vânzarea Polidinului aducea enorm de mulți bani, dar unde s-au dus aceștia nu știm noi, știu alții. Degeaba avea Iașul secție de cercetare, pentru că fără producție nu putea exista. În 2010 s-a încheiat linia de producție și cu asta putem spune sfârșit. În plus, actuala conducere nu se poate compara cu directorul Ion Cantacuzino sau cu profesorul Petre Condrea. Înainte erau numiți directori ai institutului, oameni de o cultură impresionantă, oameni deosebiți, ori acum sînt înaintate în această funcție persoane pe care nu le cunoaștem.

microbii care au ros Institutul Cantacuzino pînă la os de către Ministerul Sănătății și Consiliul Județean.



Ieșenii au asistat cu neputință la închiderea filialei care odată a adus faimă orașului.



Doamna doctor Sylvia Hoișie a lucrat în institut 51 de ani.

care a dovedit că de fiecare dată specialiștii au lucrat corect, fără să le fie returnat vreun produs. Însă, odată cu venirea anului 2000, a venit și căderea institutului. Aceasta a început odată cu intrarea în Uniunea Europeană. Atunci se cerea ca fiecare preparat să respecte normele impuse de UE, iar pentru a aduce întreaga aparatură la un astfel de nivel s-a dat o limită de timp. „Primul termen a fost 2007, apoi 2010. În această perioadă s-a introdus înregistrarea electronică a fiecărui preparat pentru a

la începuturile institutului, erau numiți în funcția de directori „oameni de o cultură impresionantă, oameni deosebiți, ori acum sînt înaintate în această funcție persoane pe care nu le cunoaștem. Din nefericire, medicii tineri nu știu povestea institutului, seria anilor care au folosit preparatele noastre sînt în vîrstă. Doar ei mai știu ce era Polidinu și pentru ce se folosea. Tineretul sau chiar oamenii care au acum 40 de ani nu știu povestea pentru că ei au terminat facultatea acum vreo 15 ani

de analize au stagnat. Promisiunile se încheiaseră. Anul acesta au fost emise și preavizele de concediere, iar din octombrie, 23 de persoane au fost trimise acasă. Au mai rămas în institut directorul unității, contabilul, un reprezentant al serviciului tehnic și opt paznici. S-a vehiculat atunci că Antibiotice S.A. va prelua patrimoniul și personalul institutului pentru continuarea activității, însă, deși cele două conduceri au discutat mai mult timp pe temă, proiectul nu s-a concretizat, iar acum filiala din Iași a Institutului Cantacuzino nu mai există. „Din păcate am fost deconectați de la aparat complet, dacă pînă mai ieri filiala era în moarte clinică, s-a hotărît decuplarea ei, iar acum este moartă. Oamenii au fost trimiși în șomaj fără nici un salariu compensator, pentru că fostul director nu a semnat un contract colectiv de muncă, iar personalul a rămas fără bani, fără nimic. E vai de capul lor”, a precizat Rodica Hlihor, liderul de sindicat al institutului. Din 2010, de cînd Agenția Națională a Medicamentului a retras Iașului licențele de realizare a produselor, filiala a intrat într-un declin galopant care în cele din urmă a dus la închiderea ei. Acum persoanele rămase în instituție au terminat inventarierea patrimoniului

Institutul „Ion Cantacuzino” a avut filiale în Cluj și Timișoara care au fost închise imediat după 1990. La Iași s-a închis anul acesta.

respecta cererile de bază. La un moment dat s-a încercat renovarea clădirilor, dar din lipsa banilor nu s-a făcut. Și să știți că bani trebuiau să fie, pentru că vânzarea Polidinului aducea enorm de mulți bani, dar unde s-au dus aceștia nu știm noi, știu alții.” Lipsa banilor și a bunăvoinței a dus la stagnarea și la oprirea producției tuturor acestor preparate care s-au realizat pînă în 2010. „Atunci conducerea institutului a depus licențele pentru toate preparatele noastre, chiar și a celor de la București, și așa am rămas și noi și capitala fără producție”, explică doctorița. Degeaba avea Iașul secție de cercetare pentru că fără producție nu putea exista. S-a mai încercat realizarea autovaccinului și a unui laborator de bacteriologie, dar nimic nu părea să mai prindă la Iași. Doctorița Hoișie își aduce aminte cum întreg institutul a început să îmbătrînească. Iar, în 2010, și-au dat seama că sfîrșitul era iminent. „Din lipsa de bani, nu poți să faci nimic. În 2010 s-a încheiat linia de producție și cu asta putem spune sfîrșit. La mijloc sînt interese ca Spitalul C. I. Parhon să primească clădirea principală, iar cea mică să fie restituită familiei Sturdza. În plus, actuala conducere nu se poate compara cu directorul Ion Cantacuzino sau cu profesorul Petre Condrea”, povestește doctorița Hoișie, studiind documentele, brevetele și poveștile pe care le-a adunat de-a lungul anilor și pe care le-a întins acum, în fața mea. Cu privirea în hîrtii, aceasta explică faptul că, oricum,

și atunci institutul era pe moarte.”

Însă, în ciuda faptului că medicii și cercetătorii îi numărau zilele institutului, promisiunile de la București nu încetaseră să curgă. Întîi a fost vorba de bani pentru a ridica standardele astfel încît normele impuse de UE să poată fi respectate. Dar promisiunile acestea veneau fără fundament. Clădirea institutului era una mică, în care nu se putea face nimic, „pentru că este o clădire care nu are posibilități de schimbări mari. Se putea face foarte bine o clădire nouă. Noi am avut aparatură foarte veche la început, tot ce rămînea din București se aducea la noi, pe urmă ne-am mai înstărit și am primit aparatură mai bună, dar, desigur că, în anii 1990, era și ea veche de acum. S-a lucrat cu vechiturile acelea mult timp”. Și acum mai există în institut centrifuge construite pe tehnologia din anii 1950 și deținute încă de pe atunci. Pînă și înfiolarea se făcea, prin anii 1970, manual. Existau angajați speciali care toată ziua stăteau în institut pentru a muta preparatul în fiole „lucru aproape de neînțeles. După 1990 s-au obținut niște mașini oarecum mai moderne, semi-automate, care ne-au ușurat munca”.

Vaccin de export la 43 de lei, cel de la Iași - 3,96

Niciodată lucrurile nu au mers ușor în institut, dar de pe 19 iulie 2012, 70% dintre angajații filialei ieșene au fost dați în șomaj tehnic, după ce lucrările la noul laborator

Acum la București se produce doar strictul necesar. Ne-a schimbat directorul general și a fost numit în funcție un medic ginecolog, cînd în prevederile ministerului este clar că locul acesta trebuie asigurat de un cercetător științific măcar de gradul al II-lea.

și urmează ca acesta să fie predat. „Clădirea de pe strada Codrescu nr. 15 A, aparține Ministerului și va fi preluată de Spitalul Parhon, iar cea de pe Codrescu nr. 6 A, va fi predată Consiliului Județean, instituție de care aparține. Zilele trecute a venit cineva de la ei să facă măsurători pentru intabularea proprietății. Acum românii cumpără de pe piață vaccin anti-tetanic (anatoxină tetanică) cu 43 de lei, în timp ce noi îl vindeam cu 3,96 de lei doza”, a mai precizat liderul de sindicat. Din nefericire, situația dramatică a institutului este extinsă și la București. Degeaba s-au făcut memorii peste memorii la președinte, la prim-ministru sau la mi-

nister pentru că Institutul Cantacuzino își trăiește ultimele zile. „Acum la București se produce doar

strictul necesar. Ne-a schimbat directorul general și a fost numit în funcție un medic ginecolog, cînd în prevederile ministerului este clar că locul acesta trebuie asigurat de un cercetător științific măcar de gradul al II-lea”, a declarat Dumitru Viezureanu, liderul de sindicat al institutului.

Însă sfîrșitul institutului din București putea veni mult mai devreme, încă din perioada comunismului. Atunci, cînd s-a construit Casa Poporului, Institutul Cantacuzino risca să dispară pentru că le era frică arhitecților ca nu cumva să zboare vreun microb viu înspre monstrul de beton și așa că l-au propus pentru dărîmare. Însă clă-

direa a fost salvată iar acum, la demisol, este înmormîntat celebrul profesor Ion Cantacuzino. La București se mai produceau înainte peste 300 de produse injectabile. Printre ele se regăsea și vaccinul anti-poliomielitic sau cel împotriva rujelei. Potrivit liderului de sindicat, institutul din capitală a funcționat bine pînă în 1990, dar după a intrat în declin. Tot atunci, filialele din Cluj și din Timișoara au fost închise din lipsă de bani. Odată cu intrarea în UE, normele nu au putut fi îndeplinite decît într-o mică proporție, la aproape toate filialele. Cu toate acestea, la București au mai fost direcționate cîteva fonduri, însă rezultatele finanțării lor nu se văd prea bine nici acum. La Iași, însă, spațiul mic nu a putut fi reamenajat astfel încît procedeele să fie respectate întocmai. Astfel, filiala nu a putut fi salvată și s-a alăturat și ea celor apuse acum 13 ani. De curînd, institutul și-a serbat zilele, prilej cu care a fost inaugurat muzeul „Ion Cantacuzino”, iar prim-ministrul a anunțat bucuros că va folosi vaccinul anti-gripal pentru a se imuniza împotriva gripei de sezon. Altădată institutul producea milioane de fiole de vaccin, acum abia va produce 200.000. ■

O „madamă” și menajera ei dansează tango

Piesa de teatru a avut premiera națională la Iași.

A fost nevoie doar de trei personaje pentru ca primul text dramatic al Valentinei Aslanova să prindă viață. Regizorul Vitalie Lupașcu i-a imaginat în rolurile celor trei pe Mihaela Arsenescu Werner, Bianca Ioan și Daniel Busuioc și i-a adus în fața ieșenilor, la premiera națională a piesei „Damen Tango”. Vineri, pe 13 decembrie, Sala „Teofil Vâlcu” din incinta Teatrului Național a fost neîncăpătoare și a tremurat sub picioarele care au bătut în ritm de dans.



Jean, cercetătorul, nu și-a mai plătit chiria de ceva vreme.

de Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

O canapea albă, un urs maroniu de pluș și o lampă. Afît se distinge în umbra scenei. Reflectoarele sînt îndreptate spre arena publicului, iar cei care intră în sală își încrețesc colțurile ochilor, doar, doar de-or zări vreo siluetă. Cînd sînt ocupate toate scaunele, lumina pălește ușor, iar dintr-un colț nedeslușit se aude ritmul unui tango.

Castori și-un urs de pluș

Ca să vadă mai bine cine este întins pe canapea, spectatorii se apleacă ușor în față sau își înclină capetele spre marginea rîndului. Încet, se crapă de ziuă și auzim o voce somnoroasă, puțin nazală, care o ceartă pe Simone (Bianca Ioan), menajera, pentru hărmălaia din bucătărie. „Madamee, ce mîncîci?” E aproape prînzul și madam Madeleine încă nu s-a ridicat din pat. Madam e alintată ca un copil și atunci cînd rîde trimite triluri pînă în ultimul rînd. Menajera, în schimb,

e fata din provincie, pe care doamna casei încearcă să o transforme într-o domnișoară de oraș. Cînd vorbesc, nu-și iau privirea una de la cealaltă, doar la răstimpuri își aruncă ochii înspre noi, ca și cum am fi musafiri la discuția lor.

Madam își hîțînă picioarele ca un copil răsfațat și cu batista în poală așteaptă tava în care îi e adus micul-dejun. Nici bine nu s-a trezit, că se aude soneria. E chiriașul, „un holtei” cu studii la Sorbona, cercetător și care nu a mai plătit chiria de ceva timp. Lui Jean (Daniel Busuioc) îi tremură floarea-de-nu-mă-uita în mînă, de parcă în sală ar fi gerul iernii, pe care l-am lăsat afară, împreună cu claxoanele de mașini care răzbat prin pereții închiși la culoare. Nu a primit încă bursa pentru cercetarea lui despre castori, așa că nu are bani să plătească chiria. Ori de cîte ori menajera îi imită glasul sîsîit, sala se umple de rîsete, unele înfundate, altele zgomotoase, dublate de clinche-

tul cheilor prinse de șorțul alb al fetei. „Afît de mult ura soția mea castorii. Și pe mine la fel. Cînd se căsătoresc, femeile devin niște vrăjitoare. Cu excepția dumneavoastră, desigur”, se confesează timidul Jean. „Și a castorilor”, completează madam. De cîte ori rîde, unul dintre spectatori își afundă capul în palme și chiar și după ce își dezvelește fața, tot mai are zîmbetul pe buze.

Nebunie în pantofi de dans

Zvăpăiala lui madam e înlocuită cu emoție, atunci cînd o sună impresarul să-i spună că va primi 25.000 de franci pentru o reprezentație de tango. „Ai, să-nnebunesc”, exclamă menajera. De fapt, abia acum personajele sînt agățate în adevăratul cîrlig al piesei. Noi nu am știut, dar madam a fost o dansatoare talentată, iar împreună cu partenerul ei s-au iubit, înșelat și

împăcat în pași de tango. Pantofii de pe afiș încep să prindă contur. Personajele tac, iar melodia de la începutul spectacolului se aude din ce în ce mai pronunțat. Ritmul e bătut de spectatori cu degetele arătătoare în genunchi sau pe marginea scaunului. Pe cît e de elegantă în mișcări madam, pe-atît de repezită și neatentă e menajera, care va fi partenera de dans a doamnei. Între scene, luminile se joacă. Se închid brusc sau palpită ușor pînă ce ochii se obișnuiesc cu vîlul umbrei, iar surusul tangoului urmărește în fundal vocea actorilor sau acoperă tăcerea.

Cînd o interpretează pe madam, Mihaela Arsenescu Werner își arcuiește grațios mîinile și își uită, din cînd în cînd, călcîiul stîng lipit de laba piciorului drept, ca și cum ar sta în repaus. Pășește mărunt și

repede pe scenă, iar gleznelor subțiri i se văd cel mai bine cînd se apropie de public. Monologul pe care îl rostește e mai mult pentru madam, decît pentru sală. Ochii fixați undeva deasupra spectatorilor scapă cîteva lacrimi, în timp ce actrița își eliberează regretele. „Ar-tiștii mor atunci cînd sînt uitați”, spune, dar sala izbucnește în aplauze ca să îi arate că pe ea nu a uitat-o.

Din nou umbră și tango. De data aceasta, mai vioi și apăsător. Chiriașul se așază pe un scaun din public, anunțîndu-ne că va dansa Madeleine. „Un, doi trei”, pîruete și colțurile rochiei din catifea roșie alunecînd în toate părțile fac parte din coregrafia care încheie spectacolul. Luat pe nepregătite, publicul a fost martor la o reprezentație de dans.

La un tango, dar nu în doi, ci în două. ■

IUBIRI CU NĂBĂDĂI

O săptămînă în Iașul Ludic

de Andrei MIHAL | mihaicandrei@yahoo.com

Festivalul „Zilele Teatrului Studențesc Ludic”, aflat la a șasea ediție, a început marți, 10 decembrie, și a adus adus la Iași trupe de teatru din București, Galați, Timișoara, Cluj-Napoca, Alba-Iulia, Focșani, Craiova cît și din Cehia și Republica Moldova. Actorii, elevi, studenți, ori artiști cu vechime, ne-au ținut cinci zile numai în spectacole, susținînd aproape 30 de piese de teatru. Gazele acestora a fost Casa de Cultură a Studenților din Iași, Casa de Cultură „Mihai Ursachi” și Cafeneaua Phoenix din Piața Unirii. În prima zi Teatrul „Ludic”, organizatorul evenimentului, ne-a arătat o nouă viziune a „Cîntecului Lebedei” de A. P. Cehov, acestuia urmîndu-i alte cinci spectacole de teatru susținute de tineri artiști.

Miercuri însă Focșaniul a fost primul pe scenă. Ei ne-au vorbit despre „Efectul dăunător al tutunului” și ne-au explicat cum este să fii „Tragedian fără voce”. Un alt oaspete al spectacolului a fost și trupa „Casa actorului” din Republica Mol-

dova. Aceasta, cu un grai ușor ursuz și cuvinte care se rostogoleau plăcut, cum doar cei de peste Prut știu să rostească, i-au luat „Apărarea lui Socrate”. Lucrarea, scrisă de Platon, a răspuns la acuzațiile care spun că Socrate a fost un om „care a corupt tineretul, nu a crezut în zeii ateni, a creat noi zeități”.

De la aerul grav al Greciei antice, joi s-a trecut din nou la comedie la Cehov. Trupa „Compania Ha-Ha Comedy” din București ne-a prezentat „Terapii Cehoviene”, iar pe scena micuță din Sala Azur a Casei de Cultură a Studenților am văzut cum sîngele slav este la fel de aprig la ceartă cum este și în dragoste. Tot despre iubirile cu năbădăi ne-a povestit și trupa Reversing Door din Cehia care ne-a prezentat piesa „Urges From the Attic”. L-au luat peste picior pe Cupidon și artiștii din București, care a doua zi ne-au prezentat „O noapte furtunoasă”. Am văzut că viața de june, student în drept și publicist nu-i tocmai ușoară atunci cînd, amore-

zat fiind, greșești casa și ajungi în patul Vetei, femeie mărită, care îl are ca paznic și pe Chiriac, căpitan de gardă.

În ultima zi a festivalului tot iubirea a fost tema principală a spectacolelor. Trupa „Parc Copou” ne-a prezentat o „Cerere în căsătorie” presărată cu tot felul de conflicte ce se bazează pe termeni precum al meu – al tău, vreau – nu vreau, eu am dreptate – tu te înșeli. Trupa IMAGO din Cluj-Napoca a rupt însă șirul de iubiri cu năbădăi și ne-a arătat cum arată o „Angajare de clovn” de Matei Vișniec.

Ultimii care au părăsit scena au fost însă actorii Teatrului Ludic, care s-au adunat într-o „Haită de sfinți”, o piesă de Neil LaBute susținută la Cafeneaua Phoenix. Actorii prezintă abil convingeri religioase, arată problemele celor cu deviații sexuale precum homosexualitatea sau fetișurile. Necazurile lor nu sînt însă generate de neacceptarea celor din jur, peste care pot trece, drama acestora fiind de fapt pornită din crezul că specia nu le va supraviețui. Festivalul „Zilele Teatrului Studențesc Ludic” nu are însă de ce să se teamă. Pentru aproape o săptămînă trupele invitate au arătat că teatrul este mai tînăr ca niciodată, iar actoria pentru ei nu-i doar o joacă. ■

ISTORIA BASMELOR GERMANE

Fabulă cu doi frați

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com

În 2012 s-au împlinit 200 de ani de cînd frații Grimm și-au publicat primul volum din colecția lor de basme, „Kinder und Hausmarchen” (Povești pentru copii și familie), urmat de un al doilea cîțiva ani mai tîrziu. Pentru a sărbători evenimentul, Centrul Cultural German din Iași (CCG) organizează luna aceasta o serie de evenimente strînse laolaltă în săptămînile dedicate Fraților Grimm.

De pe 5 pînă pe 8 decembrie, în colaborare cu Teatrul „Luceafărul” a fost realizată expoziția „Lumea Basmelor”, ce s-a axat pe șapte teme regăsite în majoritatea poveștilor celor doi folcloriști germani, precum eroul, eroina, răul, animalele, înfricoșătorul, magia și probele. Vizitatorii au avut ocazia să asculte și să vadă pe viu 21 de basme ale copilăriei, totul cu ajutorul unor ecrane și difuzoare amplasate în sălile teatrului. Iar cei care au vrut să se pună în cizmele fraților, au avut la dispoziție un iPad unde au putut să completeze cîteva rînduri dintr-o poveste deja începută de altcineva, contribuind astfel la crearea unui basm unic.

Prof. univ. dr. Eugen Munteanu, cadru didactic de la Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași a ți-

nut pe 11 decembrie o prezentare despre influența fraților Grimm în cultura germană. Majoritatea îi cunoaștem după munca de adunători de basme, însă „cît de mulți știți despre activitatea de pionierat în lingvistică a celor doi? Aceștia făceau parte dintr-o epocă de aur a culturii germane și erau lingviști, filologi, etnologi, un fel de enciclopedii ce respiră, dacă îmi permiteți”.

Profesorul ne-a arătat două dintre cele mai importante contribuții ale fraților, dicționarul limbii germane care a fost terminat abia în 1960, mult după moartea autorilor. Iar cealaltă creație a aparținut fratelui mai mare, Jacob, care a realizat prima carte de fonetică a limbii materne. „Gîndirea lui Jacob este una istorică, sau putem spune chiar poetică. Pune accent pe fonetică, morfologie, pe perspectiva istorică, iar fiecare fapt științific era definit printr-o metaforă”, ne-a povestit prof. univ. dr. Eugen Munteanu.

Al doilea volum din colecția de basme va împlini anul viitor două secole de la publicare, ivindu-se astfel și o nouă ocazie de a ne reîntoarce pe tărîmul fabulelor a celor doi folcloriști și lingviști germani. ■

Anii de după Revoluție nu au fost ușori pentru România, dar anul acesta parcă și-a înfipt colții în tot ce a putut: în mândria națională, în justiție, în . Pentru prima dată, anul acesta s-a vorbit în termeni duri atât despre autonomia celor trei județe maghiare din Transilvania cât și despre unirea cu Republica Moldova. Anul acesta, încheind cu manevra din decembrie, justiția a fost tăvălită prin toate gropile. Și fix în anul în care aveam nevoie de stabilitate. Anul în care a ieșit raportul MCV, în care s-a discutat în termeni serioși despre intrarea în Schengen, toate obiective ratate pe fondul unei zbateri între o putere hulpavă și o opoziție în degringoladă. Și în toată această brambureală națională, s-a trezit „societatea civilă”. Fie că au înțeles de ce, fie că nu, românii au ales să le pese de ceea ce se întâmplă în țara lor. Locul protestelor unde galeriile erau aduse cu autocarul a fost luat de cel al unei mase care încă nu își găsește reprezentare politică dar mai are un strop de identitate națională. Nu ne-am fi putut pregăti în ianuarie pentru tot ceea ce ne-a scos în față 2013, dar anul a fost unul ambiguu, în care speranța și patriotismul s-au amestecat cu deznădejdea și iluzii frînte. A, și anul în care am ratat, din nou, calificarea la Mondiale.

Cu ce a rămas România din 2013

Cele mai importante evenimente ale anului.



Protestele arată că „societatea civilă” s-a trezit la viață.

de Redacția Opinia Studențească | redactia@opiniastudenteasca.ro

Anul 2013 a început agitat. Pînă la spectacolul îndoielnic oferit de ziua micii Uniri, cînd, încă iubiți de alegători, politicienii USL au venit în număr cît mai mare la Iași, doi români au murit într-un atac terorist din Algeria. Acela avea să fie momentul care a marcat un an în care lupta cu terorismul a continuat, Statele Unite ale Americii rămînînd doar cu promisiunea unei viitoare retrageri din Afganistan, fără ca vreo dată concretă să ofere alinare familiilor soldaților care îi așteaptă încă acasă. În ianuarie, piața mass-media și politicul s-au bătut cap în cap de câteva ori. Supărat că UDMR nu a prins, pentru prima dată, Guvernul, Kelemen Hunor a întors tunurile către Dan Voiculescu în presa din Ungaria, acuzîndu-l că își folosește „televiziunea de casă” pentru propriile interese și că „este tumoarea cance-roasă a politicii românești”. Tot implicarea politicului în treburile televiziunilor a acuzat și Dan Diaconescu, „viitorul președinte al României”, cînd OTV-ului i-au fost închise porțile de către Consiliul Național al Audiovizualului pentru nenumărate încălcări ale regulilor de bună-con-

duită în audiovizual. Ne-am temut, atunci, dedicînd și două pagini de dezbatere în „Opinia studențească”, de faptul că, deși fundamental în literatura legii, desființarea „televiziunii populului” va lăsa ușa deschisă pentru abuzuri ale CNA-ului împotriva altor televiziuni. Temerile încă nu s-au adeverit, Dan Diaconescu s-a întors printr-un șiretlic pe unele rețele de cablu, dar precedentul rămîne în picioare. Tot în ianuarie, revista „Dilema veche” a marcat 20 de ani de existență, întinerind, de atunci, cu fiecare număr.

Presa care atacă justiția

Luna februarie a anului ce stă să se încheie a continuat discuțiile care au pornit în ianuarie privind raportul negativ MCV despre situația politică din România. Dincolo de acuzele de corupție, un aspect a sărit atunci în evidență care, la o privire obiectivă, nu a fost îndreptat nici pînă astăzi: presiunile efectuate de și prin mass media către procurori, magistrați și instituțiile de care aceștia aparțin. Situația, cu un anumit grad de unicitate în Europa, a demarat o

dezbatere care încă nu a luat proporții în țară. O dezbatere despre independența instituțiilor de presă și despre efectele nocive ale implicării politicii de stat în politica editorială.

Însă politica a suferit o lovitură în februarie ale cărei valuri încă se mai resimt și astăzi. Sub umbrela

mul în care României și Bulgariei le-a fost refuzat dreptul de a intra fără control vamal în Uniunea Europeană. Invocat, pe rînd, Mecanismul de Cooperare și Verificare, cît și corupția din sistemul nostru administrativ, Olanda și-a folosit dreptul de veto. De atunci, subiectul Schengen a fost unul preluat de fiecare dată în preajma unui consiliu de Justiție și

română s-a trezit la viață organizînd proteste împotriva exploarării și a exploatării miniere de la Roșia Montană. Zeci de mii de oameni din toată țara au ieșit pe străzi și au protestat împotriva Roșia Montană Gold Corporation și Gabriel Resources, proteste care s-au întins apoi și către gazele de șist și, zilele trecute, către guvernarea care nu mai răspunde de cetățenii care au ales-o. Protestele continuă și astăzi, în fiecare duminică, în capitală.

A trebuit să vină luna octombrie din 2013 pentru ca procurorii anti corupție să finalizeze dosarul referendumului în care principalul acuzat este Liviu Dragnea care a fost și trimis în judecată. Pînă să pierdem o nouă calificare la Mondialul din Brazilia, într-un baraj cu Grecia, cazul acestuia a picat în plan secund, specialiștii preconizînd un nou proces ale cărui termene se vor întinde de-a lungul anilor. Cum a fost și cel al Dosarului Transferurilor, a cărui sentință inițială a fost atacată la alte instanțe și dosarul, vechi de cîțiva ani buni, încă se va mai întinde. Doar arestarea lui Gigi Becali a fost un succes mai răsunător, deși conjunctural, el fiind închis pentru cumul de sentințe cu suspendare, dar și aceasta pare că s-a fișit, din moment ce latifundiarul are șansele de a putea lucra la un club de fotbal, ieșind zilnic din închisoare, după ce a primit un regim deschis de detenție.

Anul s-a încheiat sub auspiciul unui marș organizat de secui pentru autonomie, desfășurat în paralel cu cel al Republicii Moldova pentru unire. Aceasta din urmă a făcut și primii pași către Europa, săptămînilor trecute la Vilnius, în timp ce în România studenții și profesorii și medicii protestau pentru un PIB mai mare pentru sănătate și medicină.

Discuțiile despre regionalizare nici nu merită pomenite, din moment ce legea descentralizării, aprobată prin asumarea răspunderii de către Guvern, a dat puterea așa-zisilor baroni locali, care nu o vor mai scăpa din mîna în contextul unei regionalizări.

România se îndreaptă, așadar, spre 2014, cu un simț de identitate națională mai accentuat, dar fără nici o direcție. ■

El nu are nevoie de tine, nu are nevoie de fanatismul tău, nu are nevoie nici măcar de credința ta ca să existe și ca să te ghideze. Tu ai nevoie de el.

unei deschideri a pieții muncii către România și Bulgaria, ziarele și unii parlamentari din arhipelag au pornit o campanie de denigrare a țării la care clasa politică dintre Carpați nu a avut replică. Doar unele instituții media și ONG-uri au știut să negocieze ferm și calm un răspuns adecvat (cum ar fi campania inițiată de gândul.info „Why don't you come over”). Însă în februarie, pe fondul acestor dispute, s-au mai născut și cele în care în UK s-a descoperit în magazine carne de cal importată din România. În care, din nou, degetele întregii Europe s-au întors către România și replica reprezentanților noștri a fost una subțire. Subțire a fost și reacția în privința privatizării Oltchim, la care era implicat, într-o primă fază și „viitorul președinte al României”, Dan Diaconescu. Nici pînă astăzi nu s-a lămurit situația muncitorilor de acolo, cum nu s-a lămurit nici cea a lui Voiculescu, care, în încercarea de a tergiversa și mai mult dosarul în care este anchetat, și-a dat demisia din Parlament.

Fără viză de Schengen

În martie, printre eliberarea din închisoare a lui Adrian Năstase, purtat și astăzi prin tribunal de fan-tasme din dosarul Zambaccian, alegerea unui papă, în persoana celui care și-a luat numele de Francisc, care în scurtă perioadă de cînd a ocupat scaunul papal a deschis catolicismul foarte mult către lume, a venit episodul Schengen. Momen-

Afaceri Interne pînă cînd, după unele intervenții ale Germaniei și Franței, s-a hotărît aminarea pe termen ne-definit a unui nou vot.

S-a trezit societatea civilă

Pînă la sosirea toamnei, lunile s-au rostogolit lipsite de incidente semnificative. Au existat controverse privind propunerea ca procuror-șef al DNA a lui Tiberiu Niță, Coreea de Nord a făcut primele amenințări nucleare credibile, parlamentarii și-au votat un nou statut mult mai avântos, iar Jeremy Clarkson, realizatorul emisiunii Top Gear, a pornit din nou tirada de declarații rasiste dinspre Marea Britanie spre România. În iunie s-a scos la licitație pentru privatizare CFR Marfă, o nouă privatizare cu scandal și fără finalitate, în care actor principal a fost Gruia Stoica, patronul Grupului Ferroviar Român, care a cîștigat într-o primă fază licitația. S-a discutat despre un nou referendum despre demiterea președintelui, iar sfîrșitul lunii iunie a marcat discuții despre revizuirea Constituției care n-a mai avut, într-un final, loc. În iulie, în urma unei misiuni neoficiale a SRI într-o țară străină, Omar Haysam a fost prins și închis, după ce condamnarea îi atrăsese o urmărire internațională. În august, discuțiile despre autonomia ținutului secuiesc s-au intensificat, avîndu-l în prim plan pe radicalul maghiar naționalist Jobbik.

În septembrie, acuzată de moleșeală și de nepăsare, societatea civilă



FĂ UN STOP-CADRU

Regatul cu inimi înghețate

de Paul ANDRICI |
paul.andrici@yahoo.com

Filmele animate Disney înainte de intrarea în noul mileniu erau diferite față de restul competiției pentru că erau realizate după o formulă destul de simplă. Pentru o perioadă. Povestea era inspirată dintr-un basm cunoscut, personajul principal era de viță nobilă, iar la fiecare pas era pregătit câte un cântec potrivit situației în care se aflau caracterele. O parte din fanii nostalgici au rămas cu speranța că studioul se va reîntoarce la vechea metodă de producție, iar recent dorința lor li s-a îndeplinit cu o serie de pelicule, „Tangled”, apoi co-producția „Brave”, iar iarna aceasta „Frozen”.

Ultimul din listă este inspirat din povestea lui Hans Christian Andersen, „Regina Zăpezii”, povestea preia conceptul unui personaj ce posedă puteri asupra nămeților într-o nouă situație. În „Frozen”, Elsa și Anna sînt două prințese închise din copilărie între zidurile

castelului de către părinții lor. Asta deoarece Elsa s-a născut cu abilități pe care nu le poate controla și pe care la îndemnul tatălui său, le ascunde de restul oamenilor. Ani întregi încearcă să-și apere fiica de lumea exterioară, dar

În „Frozen” Elsa și Anna sînt două prințese închise încă din copilărie între zidurile castelului de către părinții lor.

În timpul unei călătorii diplomatice el și cu soția sa mor într-un accident pe mare, iar cele două copile sînt lăsate cu un regat întreg la conducere. Elsa este nevoită să devină regină și să intre în contact cu alte persoane, însă o ceartă cu sora ei o face să-și dezvăluie puterile în fața întregii lumi și accidental să înghețe și tărîmul. Anna, care nu știa de secretul

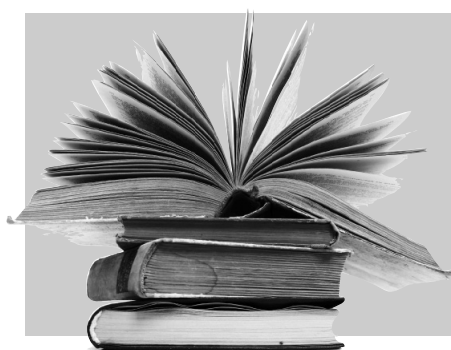
Elsi, își dă seama de greșeala pe care a făcut-o și încearcă să-o ajute pe noua regină, iar în același timp să salveze și regatul înghețat.

„Frozen” este o reîntoarcere la clasică producție Disney, și care o modifică pentru un public nou. Mai exact, folosește formula tradițională dar are suficiente surprize în poveste pentru a-l face diferit, dar și nostalgic. Cele două prințese au personalități diferite una față de cealaltă, dar felul în care interacționează este credibil și nu merge pe un clișeu de bine împotriva răului, soră contra soră.

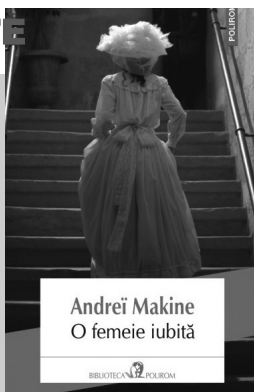
Pe lângă aceste elemente, filmul are și o poveste secundară, cea a prințului Hans, care la prima vedere pare arhetipul prințului de basm, dar pînă și acest personaj este preschimbat pe parcursul peliculei și este transformat în ceva nou pentru astfel de producții animate.

„Frozen” modifică atît de multe, dar tot reușește să fie suficient de nostalgic pentru a mulțumi o bună parte din public. ■

NAVIGHEAZĂ PE-O PAGINĂ DE CARTE



Titlu: „O femeie iubită”
Autor: Andrei Makine
An: 2013
Editură: Polirom
Gen: Beletristică



Cum să iubești o fantomă a Istoriei

de Cătălina DOBROVICEANU |
dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Țarina Ecaterina cea Mare a fost o femeie care a căutat iubirea în fiecare amant pe care l-a chemat în alcovul ei. Însă a căutat-o în tăcere, fără să își dezvelească chipul îndrăgostitei. Ecaterina cea Mare a fost o conducătoare puternică, dar care voia să fie apărută. Cel puțin așa crede Oleg Erdmann, protagonistul lui Andrei Makine, un tânăr regizor care vrea să o înfățișeze în primul său lung-metraj pe țarina, cu toate măștile ei.

Paginile romanului „O femeie iubită” sînt frînturi de istorie, note desprinse din scenarii, gânduri înviate din cerneală și poveri transmise din tată în fiu. „Țăranul siberian”, cum i se spune lui Oleg, are de fapt rădăcini nemțești, iar în Rusia din cea de-a doua jumătate a secolului XX, o astfel de moștenire trebuie ascunsă, uitată, arsă. „Cînd te gîndești că toate astea ni s-au întîmplat din pricina unei micuțe prințese germane”, spuneau cei din neamul Erdmann, nemți, c-un destin rusesc. Pentru că Ecaterina a II-a, cînd s-a urcat pe tronul Rusiei, încă mai păstra pecetea Germaniei. Dar toate mărturisirile acestea sînt răsirate prin paginile romanului, iar noi trebuie să le culegem din dezordinea planurilor narative. Și scriitura este una însăilată parcă din mai multe condeie. Cînd scurtă și precisă,

cînd înflorită cu metafore. Dacă primele pagini se izbesc de un stil aproape telegrafic, atunci cînd Oleg intră în scenă, stiloul își descrețește caligrafia pe colile de hîrtie, ca un joc al frazelor.

Makine scrie Istorie cu majusculă, ca și cum ar fi o zeităte răzbunătoare, perfidă și încăpățînată. Pentru Oleg, însă, istoria este platoul lui

Scriitura este cînd scurtă și precisă, cînd înflorită cu metafore.

de filmare, cu protagoniștii și antagoniștii de acum două secole, cu care ajunge să se identifice. Nici nu își dă seama cînd s-a îndrăgostit de o țarină iubită și urîtă în același timp de contemporanii săi, denigrată și slăvită de istorici, „o fantomă de acum două veacuri”.

Fiecare din cele patru părți ale romanului întoarce cîte o filă din viața lui Oleg și sare cîteva decenii ale istoriei. Însă capitolele fără nume sînt cele care construiesc podurile peste secole și ne aruncă în epoca rochiilor ample cu crinolină, pentru ca, după cîteva pagini, să ne prindă în năvodul lumii moderne. Și noi purtăm o parte din vină, pentru că mușcăm intenționat din momeala unei micuțe prințese germane. ■

ASCULTĂ DE (LA) NOI



BEYONCÉ

Album: „Beyoncé”
Artist: Beyoncé
An: 2013
Gen: electro R&B



Sărbători feministe!

de Anca TOMA |
anca.ioana.toma@gmail.com

„Probably won't make no money off this” (n.r.: „Probabil n-o să fac nici un ban din asta”) spune Beyoncé, cu o modestie vicleană, în piesa „Haunted” de pe albumul pe care nimeni nu l-a așteptat anul acesta. A apărut vinerea trecută la miezul nopții, îi poartă numele și nu a avut parte de nici un fel de promovare. Nu înainte de lansare, cel puțin, pentru că în primele 12 ore a generat peste 1.2 milioane de tweet-uri. La mai puțin de patru zile după apariția pachetului de 14 piese și 17 videoclipuri pe iTunes, albumul „Beyoncé” s-a vîndut deja în aproape jumătate de milion de exemplare, iar cei de la billboard.com au anunțat că materialul promite să urce în topuri îndeajuns de repede încît să ocupe primul loc înainte de finalul anului.

Dincolo de surpriza lansării în sine, întregul material se încadrează cu greu într-un singur gen. Melodiile sînt departe de ceea ce Beyoncé a mai creat pînă acum, însă trăsăturile vocale și spiritul feminist pe care l-a promovat în ultimii ani prin muzică, dar și prin campanii sociale acoperă uneori originalitatea. „Pretty Hurts” e cel mai bun exemplu în acest sens. Piesa deschide albumul ca un imn motivațional despre stereotipizarea frumuseții în concursuri care vînd minciuni construite pe chipul femeilor. Majoritatea

melodiilor, în special „Blow” și „Rocket” împrumută senzualitatea și versurile vîndute în primele albume ale trupei Destiny's Child, în anii '90. Însă albumul vine și cu un puls hip-hop pe care artista îl stăpînește și-l îmbracă cu influențe gospel pe care i le trădează vocea, cum se întîmplă în „**Flawless”, singurul single în care Beyoncé și modestia nu se mai întîlnesc, iar mesajul versurilor e însoțit de un monolog feminist al scriitoarei nigeriene Chimamanda Ngozi Adichie.

La patru zile după apariție, albumul s-a vîndut în jumătate de milion de copii.

Piese sînt însoțite de videoclipuri pe care Beyoncé le definește mai curînd drept reprezentatii ale poveștilor din versuri. Probabil cel mai puternic mesaj vizual este cel din „Superpower”, o revoltă împotriva dezordinii pe care regulile o desenează pe hartă („The laws of the world tell us what goes sky/ And what falls” – „Legile lumii ne spun ce zboară și ce cade”) în care vocea artistei și cea a lui Frank Ocean stîrnesc un protest calm, pe ritm retro-soul. „I never broke one promise” (n.r.: „N-am încălcat niciodată o promisiune”), ne spune Beyoncé la sfîrșit de an, în timp ce rupe regulile industriei muzicale. ■



De cînd a început luna decembrie stai ca pe ace. Ascultî zilnic colinde, verifici de trei ori calendarul și numeri pînă și minutele pînă pe data de 24. Asta nu pentru că ți-ar plăcea Crăciunul extraordinar de mult, însă iubești banii pe care îi cîștigi atunci cînd mergi cu colinda pe la vecini.



În fiecare zi te uiți atent la prognozele meteo și te rogi în fiecare seară să nu ningă. Nu urăști zăpada, însă la primii fulgi de nea nu mai poți ieși cu mașina din curte, iar dacă ninge mai mult nu mai poți ieși nici din casă. Ar fi bine ca pe viitor, să-ți cumperi un plug de zăpadă.



Te gîndești serios să planifici un jaf la o bancă sau măcar unul la alimentara din colț. Prietena ta a făcut deja lista de cadouri pe care și le dorește și abia dacă i-au ajuns zece pagini A4. Nu dispera. Cămătarii nu au limită la cîți bani pot împrumuta și nu-ți cer nici garanție materială.



Deja nu mai poți dormi noaptea din cauza Crăciunului. Visezi la toate bunătățile pe care le vei găsi sub brad și te lingi pe degete doar gîndindu-te la bucatele din figiderul de acasă. Ești însă tristă cînd dimineața găsești în camera de cămin doar cîteva măsline uscate.



Abia aștepti să ajungi acasă ca să tai porcul și să mînci șorică. De aceea în fiecare seară mîncîci cîte jumătate de kilogram de slănină afumată sau ceafă de porc și-i alungi pe colegii de cameră cu mirosul de ceapă. Ai uitat însă că anul acesta ai tăi vor tăia porcul doar de pe listă.



Ai aflat că buncii au îngropat vinul pentru sărbători în grădină și ai și făcut rost de un hîrleț. Nu ți-au spus însă locul unde l-au ascuns și de aceea vrei să sapi sistematic. Noi te sfătuim să cauți însă mai întîi în beci. Ca să nu sapi toate straturile și la urmă să rămîi și însetat.

PRIMUL RĂCNET



de **Julian BÎRZOI** |
iulian.birzoi@gmail.com

Traficul de pe Internet a devenit un instrument și mai mincinos decât era deja. Asta deoarece o companie de securitate informațională, Incapsula, a publicat săptămîna trecută un studiu din care rezultă că peste jumătate dintre vizitatorii unui site, 61.5%, este generat de fapt de către boți (aplicații automate), cu 21% mai mult decât anul trecut. Deși mulți dintre aceștia sînt dăunători în sensul că singurul lor scop este de a fura informații bancare, de a publica tot felul de reclame tipătoare care-s de fapt niște țepe sau de pur și simplu a spama, compania de securitate este bucuroasă.

Asta deoarece, cea mai mare parte a creșterii au avut-o „boții buni” care sînt folosiți în ponderea de către motoarele de căutare care sapă prin site-uri ca să le poată indexa conținutul. Alți astfel de boți sînt folosiți și de către companiile cu rol analitic, care au misiunea de a oferi un *feedback* despre cum se comportă un anumit *site* în

Populația dominantă a Internetului



Au scăzut cu 10 % boții care se ocupă de hacking.

mediul *online*. De asemenea, această creștere, spun cei de la Incapsula este datorată faptului că evoluția serviciilor de pe Internet a dat naștere mai multor tipuri de boți cu tot felul de funcții, dar și din cauza că cei care se plimbau deja pe Internet și-au mărit eficiența.

ție prin care îți este înregistrat tot ce scrii la tastatură sau viruși de tip Trojan. Însă, printre cei 30% dintre boți care nu-s chiar inofensivi, au apărut mai nou cîțiva foarte avansați, care imită aproape în totalitate servicii legitime pe Internet, cu scopul de a păcăli măsurile de securitate și de realiza mai

„Boții buni” sînt folosiți de motoarele de căutare pentru a săpa prin site-uri și a le indexa conținutul.

Îmbucurător mai este și faptul că s-au micșorat numărul de aplicații automate care aveau rolul de a face spam cu vreo 3%, iar aici trebuie să-i mulțumim lui Google pentru *update*-urile sale din ultimele luni. Totodată, au scăzut cu 10% și boții care se ocupă de *hacking* ca de exemplu cei care infectează internauții cu tot felul de *keyloggers* (aplica-

apoi un atac cibernetic pe un anumit *site*.

Este amuzant cum peste jumătate din tot traficul de pe Internet este generat în mod artificial. Și dacă e să ne mai uităm o dată pe date și să vedem că față de 2012 accesările false au crescut cu 21%, atunci e ușor de concluzionat că în vreo 4-5 ani Internetul va aparține boților. ■

SCOR LA PAUZĂ

Handbal cu cîrcei în optimi

de **Paul ANDRICI** |
paul.andrici@yahoo.com



Echipa națională de fotbal a României va privi mondialul din 2014 din fața televizoarelor, însă handbalul feminin a avut o ocazie mai mare să prindă competiția internațională pe viu și chiar, în urma rezultatelor demonstrate în meciurile din grupa D, să ajungă în finale. Poate că încrederea în lotul național a fost puțin cam mare, dar n-am rămas dezamăgiți pentru că am mizat pe o trupă care s-a dedicat trup și suflet în fiecare partidă.

Timp de două zile la rînd, România a înfilnit joi și vineri două echipe la fel de motivate să ocupe un loc fruntaș în grupa D pentru finalele din Serbia. Prima cu care s-au confruntat handbalistele a fost naționala Ungariei, în fața căreia s-a remarcat Paula Ungureanu, apărînd cu strășnicie poarta noastră, printre care și o lovitură de la șapte metri. De asemenea pasele și aruncările Aureliei Bradeanu ne-au adus la scorul final de 21 la 17 în fața echipei maghiare.

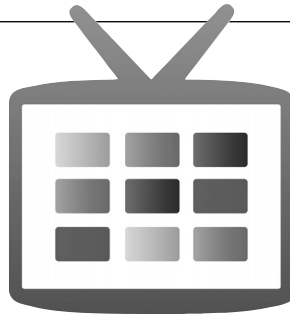
A urmat apoi naționala Cehiei, în fața căreia handbalistele au reușit să obțină un scor mulțumitor, de 29 la 23. După ce au terminat prima repriză cu un avantaj de 7 goluri,

românele au dat cîteva emoții publicul după ce în a doua repriză a partidei diferența de puncte a început să scadă din ce în ce mai mult. Cumva, antrenorul Tadici a reușit totuși să le-nvizioneze pe fete și în ultimul sfert de oră naționala României a reușit să-și revină în fire și să cîștige partida cu 6 goluri diferență. Astfel și-a asigurat locul doi în grupa D, după ce Germania l-a ocupat pe primul prin meciul cîștigat cu Ungaria. De pe această poziție, însă, în optimile pentru finala Campionatului Mondial ne-am confrutat cu naționala Poloniei.

Partida ne-a arătat că moneda, uneori, nu cade de două ori pe aceeași față. În prima repriză am dominat, am condus și ne-am ridicat un zid de patru puncte diferență. Dar se pare că a fost unul de hîrtie, pentru că jucătoarele poloneze au început încetul cu încetul să-l dărîme cu fiecare trecere a timpului. În 10 minute n-am reușit să mai înscrim vreun gol, iar adversarele s-au detașat de noi, meciul terminîndu-se cu înfrîngerea noastră și victoria lor. 30 la 28 pentru Polonia a fost scorul care ne-a lăsat în optimi, dar cu mîndria că am ajuns pînă în optimi. ■

MAI PLAȚI CA ECRANUL Colindele împart mărul discordiei

de **Mădălina OLARIU** |
madalina.olariu@yahoo.com



Întrebare: Ce au în comun postul public TVR 3, Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) și grupul de colindători „Dor transilvan”? Nu, răspunsul nu este lerul sau spiritul Crăciunului care a invadat majoritatea programelor de televiziune. La fel ca în bancurile seci, care încep cu o astfel de întrebare, și răspunsul este unul pe măsură: o plîngere.

Problema celor trei derivă din perioada premergătoare Crăciunului, cînd pe 6 decembrie, postul TVR 3 a difuzat în cadrul emisiunii „A-pasă pe verde” un colind care a fost considerat „cu tentă antisemită”. Mai exact, ansamblul „Dor transilvan” a interpretat o piesă în care termenul „jidov” apare de mai multe ori, concluzia fiind că ar avea un mesaj ascuns față de o colindă obișnuită. Acest lucru a stîrnit o serie de indignări, avînd în vedere că de obicei, cîntecul de acest gen se rezumă la versuri care au în vedere nașterea lui Iisus Hristos sau bucuria Crăciunului. Versurile problematice „A născut un fiu frumos, anume Iisus Hristos/ Toată lumea i se închină, numai jidovii-l îngînă” se pare că fac parte din folclorul arhaic românesc, au o vechime de 100 de ani.

Pe principiul „a arunca pisca

moartă în ograda vecinilor”, problema a fost purtată de la o instituție la alta, cu greu găsindu-se firul greșelii. Mai întîi a fost reclamată de către Grupul pentru Dialog Social și Revista 22 atît la CNA, cît și la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, urmînd ca mai apoi Societatea Română de Televiziune să sublinieze că alegerea colindelor interpretate de ansamblu aparține Centrului de Conservare și Promovare a Culturii Tradiționale Cluj. Astfel, situația a ajuns la urechile președintelui Federației Comunității Evreiești, Robert Schwartz, care solicită scuze publice, considerînd situația una îngrijorătoare și, potrivit lui, în nici un caz nu poate fi vorba despre o greșeală. Mai mult decât atît, Ambasada Statului Israel a apreciat gestul fiind unul „foarte îngrijorător, avînd în vedere că un astfel de colind a apărut în media românească, în special la TVR” și așteaptă de asemenea scuze în mod public. Se pare că primirea colindătorilor xenofobi în emisiune i-a costat pe cei de la TVR 3 aproximativ 50.000 de lei, sumă care ar fi acoperit prestația mai multor grupuri din întreaga perioadă a Crăciunului. ■

DE LA CENTRU

Oameni și cîini

La începutul lunii septembrie, în București, a murit un copil de patru ani mușcat de o haită de mairanezi. Primii jurnaliști care au ajuns acolo credeau că e o confuzie. După jumătate de oră, un purtător de cuvînt al Inspectoratului pentru Situații de Urgență a confirmat zvonul: „E horror ce-am văzut acolo!”. Au urmat zile întregi de știri și dezbateri. Subiectul a fost tratat pînă și de emisiunile de can can, care au luat o pauză de la Guță și Bianca Drăgușanu.

Sorin Oprescu a vărsat lacrimi într-o conferință de presă și a pasat problema oamenilor: „Facem referendum, să decidă lumea cum rezolvăm situația!”.

Și au urmat proteste și certuri între cei care vor eutanasia și cei care sînt împotriva. Soluția trebuia să fie una la extremă. N-a mai fost referendum, s-a votat și o lege care permite eutanasierea. Dar primăriile n-au mai făcut nimic. Au tăcut în același timp cu televiziunile. N-au făcut campanii de încurajare a adopțiilor, nu au proiecte de padocuri, iar eutanasia s-a cam pierdut printre normele de aplicare.

S-au capturat 3.500 de cîini, 2.000 s-au întors în stradă

Primăria Capitalei are un buget anual de 3,2 milioane de euro pentru rezolvarea acestei probleme. Primarul Sorin Oprescu spune că, anul trecut, s-au adoptat în jur de 1.400 de cîini. Asta ar însemna că au fost adoptați în jur de 116 cîini în fiecare lună. Pe teren, lucrurile arată altfel. Centrul din Theodor Pallady are o capacitate de peste 200 de cîini, însă e plin cam pe jumătate de fiecare dată. Cel de-al



Ionuț FANTAZIU
jurnalist la Yahoo!
News România

doilea centru, din Mihăilești, are o capacitate de 400 de cîini și e cam aceeași situație.

Potrivit datelor Institutului Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, anul trecut au fost mușcate 16.000 de persoane, dintre care 3.300 de copii. În București sînt peste 64.000 de cîini. Tot anul trecut, Primăria Capitalei spune că a capturat 3.500 de cîini comunitari, din care vreo 2.000 au ajuns înapoi în stradă - sterilizați - 1.400 ar fi fost adoptați, iar 49 au fost eutanasiați pentru că erau foarte bolnavi.

Primarii și politicienii decidenți au pasat problema oamenilor, care au căzut în capcană și duc adevărate războaie în declarații: „îi eutanasiem!”, „îi sterilizăm și îi ținem pe stradă!”. N-are nimeni și o a treia variantă a rezolvării acestei probleme. ■



Ți-ai mințit părinții că ai cursuri pînă de Ajunul Crăciunului

doar ca să nu te duci acasă. În felul ăsta scapi de curățenia generală, de bătut covoraș și nici la tăiatul cartofilor pentru salata de boeuf nu participi. Îți pare însă rău că nu o să apuci să deguști vinul decât de sărbători.



Abia aștepti să ajungi la munte și să hălăduiești cu schiurile

pe toate pîrțiile amenajate sau nu. Ai uitat însă că anul acesta vine cu tine și iubita, iar ea preferă plimbările romantice și cumpărăturile. În concluzie anul acesta vei schia doar seara, pe consola din camera de hotel.



Nu-ți mai plac turcii și de aceea te-ai hotărît să devii preoteasă. Ai dat deja sfoară în țară, de cîteva zile preoții te curtează pentru fii lor, iar studenții de la teologie îți cîntă în fiecare seară sub geam. Mai aștepti însă pînă vine cineva cu o ofertă mai bună sau cu o parohie mai mare.



Ai rămas și anul acesta fără bani de porc, așa că de Crăciun

vei mîncă la shaormerie. Totuși nu ești mulțumit așa că pîndești toți vecinii să vezi care va pîrli porcul în fața blocului. Îți trebuie doar un minut de neatenție ca să furi tot șoricul. Doar te-ai antrenat la desfăcut ambalaje de pe lipie.



Urăști aglomerația de pe tren, iar înainte de Sărbătorile de

iană aceasta va fi mai cruntă ca niciodată. De aceea te-ai hotărît ca anul acesta să ajungi acasă făcînd autostopul. Ca să nu rămîi înzăpezit noi îți recomandăm să faci din mîna doar la plugurile de deszăpezire.



Anul acesta, ca să nu mai rămînă părinții tăi iar fără pră-

jituri de Crăciun, te-ai trimis în excursie la munte și ți-au dat bani și pentru hainele pe care ți le doarești. Au realizat că așa ies mai ieftin decât să refacă de două ori pe zi rezerva de eclere, pișcoturi și bomboane de pom.

Vlad sau cum să **vrăjești** fetele cu cărți de joc

Organizatorii au dorit să strângă 15.000 de euro.

Copiii din nouă centre de plasament vor simți cu siguranță altfel Crăciunul anul acesta. La ei s-au gândit voluntarii de la Asociația „Speranță pentru îngerași” și tinerii de la Stud Pass care au pus la cale spectacolul „Magie și Dans” de sâmbătă, 14 decembrie, susținut în Palas Mall, de la ora 18.00. Magie a făcut Vlad Grigorescu, un iluzionist cunoscut după prestațiile sale din semifinalele și finala „Românii au talent”, care a adus la lași un pachet de cărți ciudate, mari cât un caiet dictando și așa de învăluite în mister, încât, la final ne-au spus o poveste cu tîlc. Povestea lui Vlad, un bufon talentat.



Iluzionistul a creat o poveste.

de Iulia CIUHU | cristina.ciuhu@yahoo.com

Potrivit statisticilor, o rablă de Tico roz, condusă de către un vitezman beat, e cea mai ferită mașină de accidente. „Asta dacă dăm crezare statisticilor care de cele mai multe ori sînt false”, ne spune Vlad, încălzindu-și neuronii cu un exercițiu „de loc complicat”, pentru el, dar la care noi ne uităm ca mița în calendar. Alex îi spune primul număr care îi trece prin cap, și anume 33, iar Vlad, într-un *sudoku* de trei minute, potrivește numere care nu se repetă și a căror sumă pe orizontală, verticală, diagonală și în interiorul pătratului mic este 33. Nu știm cum face, iar scepticii nici nu apucă să verifice adunările pentru că iluzionistul nostru e mai rapid decît o săgeată, iar de la exercițiul de înviorare trece într-o clipă la un joc cu publicul. O alege pe Adnana, îi spune să-și sune un amic care să-i spună o carte de joc, „în afara de popă și damă pentru că pe

astea le cere toată lumea”. Ea se gîndește la soțul prietenei sale, lumea pufnește în rîs dîndu-și coate, iar de la capătul celălalt al telefonului Dragoș își alege un valet de romb. Nenorocită carte. Vlad se precipită și ne spune că din nefericire trucul nu i-a ieșit și prin urmare, după cum a promis trebuie să-și bată un cui în nas. Un cui din fier, puțin ruginit și cam de cinci centimetri care nu vrea să intre în nas împins cu degetele, ci doar bătut cu ciocanul. Simt cum mi se face pielea de găină cînd aud tac, tac, tac și dau să închid ochii, însă cînd magicianul aprinde becul ca să-i verificăm cascadoria casc ochii la fața lui Vlad, doar să văd dacă e pe bune. Și da, la baza nasului se vede gămălia cuiului pe care Adnana l-a ajutat să și-l înfigă în el. „Explicația ar fi că eu nu am creier și că fierul se duce undeva în necunoscut”, ne spune iluzionistul serios, fără să pară că a zis

cea mai mare gogomănie pe care spectatorii tocmai au putut-o auzi. Bine că în prima parte a spectacolului au dansat mai multe formații în sală, fără să ne solicite prea multe exerciții de gîndire, ci doar împrumutîndu-ne din energia săltărească care invadează sala. Însă, în partea a doua a spectacolului am stat cu ochii lipiți de magician ca să vedem de unde scoate giumbușlucurile, dar nici că ne-am prins. Dance Energy, Universul Latino, Tango Feliz, și Ansamblul Orpheas ne-au purtat de pe un meridian pe altul cu mișcări ample și pasionante, dar nu ne-au pregătit nici un moment pentru joaca deșteaptă care avea să urmeze.

Despre un rege și o regină

Cum face, cum nu face, după ce pune vreo șase oameni din sală să-și taie cărțile și după ce le zbate bine de tot, cărțile îi spun o poveste. „Regele și a sa regină au chemat seara

la cină patru prinți ca toți odată s-o curteze pe-alor fată” și iluzionistul scoate pe rînd din pachet cîte un popă alături de o damă, urmați de patru valeți și încă o damă. Amuzantă coincidență, dar Vlad nu se mulțumește cu cîteva risete și continuă. „Dar ea nu-i ca alte fete și-a găsit la toți defecte. Zece coșuri mari pe frunte și alte nouă mai mărunte. Opt fire în cap le-au rămas, restul șapte ies din nas. Șase pete pe armură, doar cinci dinți mai au în gură. Patru din ei cariați, de trei ani sînt nespălați. Două, patru, șase, opt secunde fata a stat, pe cei patru a refuzat. Adi, Andrei, Alin, Anton și a fugit cu un bufon. Cei doi s-au căsă-

torit, fericit ei au trăit și au avut fără regrete trei băieți și două fete. Și un băiat au mai avut și bufon el s-a făcut. El în fața voastră este și v-a spus scurta poveste”, ne-a amăgit iluzionistul scoțînd din pachetul de cărți de fiecare dată cartea care ilustra cifra rostită, fără să recurgă la vreun șiretlic și să scoată cărți la întîmplare. Așa a cîștigat una dintre semifinalele „Românii au talent” și deși a explicat publicului tehnica, tot nu s-a găsit cineva care să-i reproducă jocul. Poate într-adevăr nu trebuie să ai prea mult creier ca să-ți iasă, ci să crezi un pic în magie și în legi nescrise de gîndire. „Dar vă zic eu, dragilor, magia nu există!” ■

DE PE FRONTUL DE EST

Ochii care și-au căutat lumina

de Mădălina OLARIU | madalina.olariu@yahoo.com

Dacă nu am fi înconjurați din toate părțile de fum, lumini colorate care ne intră direct în ochi și de zgomotul instrumentelor atinse cu un soi de plictiseală și nervozitate, ne-am crede captivi într-o sală de clasă. Mai exact, stînd pitiți în cel mai întunecat colț și cu mîinile la spate, amenințați de degetul solistului îndreptat spre noi. „Inspirați-vă, nu vă mai sugeți unii pe alții, faceți lucruri pentru voi”, ne spune George în timp ce pe fundal se aude începutul melodiei „Ochiul cere lumină”. Aceiași început care ne amintește de melodiile de la repre-

Pentru că instrumentele se aud mai tare decît vocea solistului, încercăm să ghicim versurile.

zențațiile de circ care seamănă leit melodiei „Pic, pic” de la formația Voltaj, cîntată în variantă live. Pentru că instrumentele se aud mai tare decît vocea groasă a lui George, încercăm să furăm versurile de pe buzele sale, însă nu reușim decît să ne mișcăm picioarele în timpul melodiilor. Trebuie însă să recunoaștem că fiecare piesă ar putea să fie lipsită de cuvinte, majoritatea fiind îndeajuns de ritmate încît să ne mulțumim doar să le dansăm.

„Sfînga...sfînga...comunicare, dreapta...dreapta comunicare, jos comunicare în somn”, spune aproape șoptit solistul, fixînd pe cîte cineva din public și urlînd gutural

cu mîna în aer la finalul versurilor. Băieții de la chitară și chitară bas se leagănă pe ritmul melodiei și înclină capul pe spate atunci cînd țipetele publicului ajung pînă la ei. Cei doi zîmbesc prietenos spre noi, în timp ce gîdilă griff-ul chitărilor cu ochii închiși privind pe furis la solist. Acesta se uită în public nemulțumit că în fața sa nu sînt atîtea chipuri pe cît s-ar aștepta și dă din cap negativ. „Poate data viitoare cînd mai venim pe aici o să fim mai mulți”, spune acesta cu o figură obosită pe care nu se chinuie deloc să o descrețească. „Pă-pă-pă-pă-pă-ră-ră-ră-ră” este refrenul pe care îl cîntăm, chiar dacă nu am venit cu versurile învățate de acasă, și pe care toată lumea dansează clătînd capul în toate părțile. Pletele fetelor se mișcă dezordonat, iar băieții își scot telefoanele filmînd ba atmosfera de pe scenă, ba pe cea din public. „Simt cum ceva mi s-a rupt în oasele tale, simt cum ceva mi s-a rupt în visele tale”, enumeră plictisit solistul care își închide ochii cîntînd mecanic și așteptînd parcă să treacă mai repede cele patru minute cît durează melodia. „Înseamnă că n-ai mai fost și la alte concerte Travka, să vezi că noi nu glumim cînd spunem că plecăm”, spune solistul uneia dintre fetele din fața scenei care cere cu voce mai tare decît ceilalți încă un bis. Cei care stau în spatele pub-ului nu aud și o iau ca pe o glumă sau ca pe o remarcă pe care ar trebui să o aplaude. Și probabil nici fața nu a înțeles-o ca pe o aroganță, întorcîndu-se către umărul prietenei sale rîzînd. Unii am perceput-o ca o glumă, alții am ignorat-o, dar plecarea de pe scenă fără o privire către public și fără bis-ul cerut, ne-a făcut să ne simțim pedepsiți. Poate pentru că n-am stat cu mîinile la spate pe durata concertului. ■

PUNCTUL PE VIP

Dansez pentru despărțire

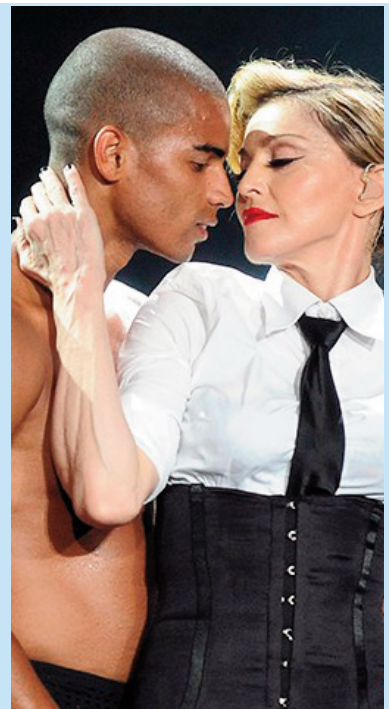
de Andrei MIHAI | mihaicandrei@yahoo.com

Madonna s-a despărțit de iubitul ei mai tînăr, Brahim Zaibat. Cei doi au încheiat o relație de trei ani după ce, așa cum au afirmat chiar ei, „munca și distanța i-au ținut departe unul de celălalt”. Cei doi s-au întîlnit din ce în ce mai rar după ce tînărul său partener s-a înscris la varianta franceză a „Dansez pentru tine”, iar Madonna a rămas la New York.

Cei doi artiști au ascuns acest lucru pentru cîteva zile, dar în presa mondenă se vehicula deja că au decis să meargă pe drumuri separate de săptămîna trecut, cînd au fost văzuți părăsind Manhattan Kabbalah Center. Atunci, paparazzi au declarat că erau distanți unul față de celălalt, însă nimeni nu bănuia că sînt probleme în relația lor.

Deși în ultimele luni Madonna și iubitul său au fost văzuți împreună din ce în ce mai rar, iar Brahim posta regulat fotografii cu el și partenera sa de la „Dansez pentru tine”, Katrina Patchett, apropiații și fanii acestora credeau că relația celor doi încă funcționează. Abia joi seară, pe data de 12 decembrie, un apropiat al artistei a declarat că Madonna simte că tînărul său iubit nu-i mai acordă atenție.

Despărțirea celor doi este și mai surprinzătoare dacă ne gîndim că în urmă cu o lună cîntăreața a spus că vrea să se dedice studierii Coranului și că Brahim este cel care o învață percepțiile islamice. Cei doi însă nu au arătat că ar suferi foarte mult, Zaibat plecînd într-o vacanță la New York cu partenera sa Katrina Patchett, iar Madonna a reluat



Diferența de 30 de ani i-a despărțit pe cei doi.

legătura cu fostul ei soț, actorul Sean Penn.

Cei din urmă au ales să plece cîteva zile în Haiti împreună cu Rocco, fiul cîntăreței, declarînd însă ulterior că au venit doar pentru a-i sprijini pe localnicii afectați de cutremurul din 2010. Chiar dacă relația Madonnei cu Penn s-a încheiat în 1989, pe cînd fostul iubit al cîntăreței, Brahim, avea doar doi ani, apropiații vedetei spun că reîntîlnirea a fost una foarte călduroasă și intimă.

Nu se știe însă exact dacă cele două vedete vor relua relația încheiată în urmă cu aproape 24 ani ani și nici dacă Madonna va renunța la studierea Coranului acum că a rămas fără învățător. Nu-i nimic, se poate oricînd reapa de Cabala, ramura mistică a iudaismului cu care i-a făcut cunoștință fostul ei soț. ■